Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

MEDDELELSER
FRA

HISTORISK TOPOGRAFISK SELSKAB FOR GJENTOFTE KOMMUNE

REDIGERET AF L. GOTFREDSEN

Vagn Dyssel: Gamle i Gentofte Kommune
En historisk oversigt

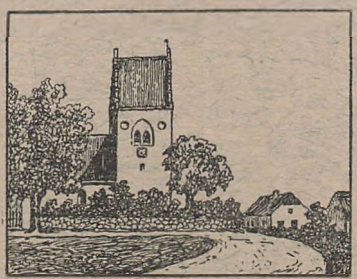

5. bind
9. hefte

30. hefte
1964

VAGN DYSSEL

GAMLE I GENTOFTE KOMMUNE

En historisk oversigt

HELLERUP
AUG. OLSENS EFTF. BOGTRYKKERI
1964

Gentofte-Lyngby hospital, Gentoftegade 25

De gamles problemer vil uden tvivl i fremtiden blive en sag af stedse stigende interesse, ikke alene for de gamle selv og deres nærmeste familie, men også for hele samfundet.

Det er sædvane blandt alderdomsforskere — gerontologer — og folk indenfor socialvæsenet at sætte grænsen for alderdommens begyndelse ved det 65. år, hvilket antagelig vil berøre en del mennesker ilde, ligesom nogle vil foretrække betegnelsen *ældre* folk fremfor *gamle*. Man bør imidlertid erindre sig den ret store biologiske spredning omkring et eksakt, kortere kronologisk åremål, hvorfor det nok skal vise sig, at den ovenfor anførte alder er et meget passende skel.

Befolkning og aldersfordeling.

Indtil for ca. hundrede år siden var *Gentofte sogn* et landsogn med tre små byer *Gentofte, Vangede* og *Ordrup* samt det lille fiskerleje *Skovshoved*. Områdets beboere var derfor i overvejende grad en fastboende bondebefolkning med få spredte håndværkere af forskellige fag. De fleste havde haft tilknytning til sognet gennem flere slægtled.

Omkring midten af forrige århundrede begyndte en del velhavende københavnere at flytte ud — mange kun for sommeren. På

dette tidspunkt oversteg indbyggertallet næppe 3000. Udflytningen til hovedstadens smukke, nordlige omgivelser tog dog først rigtig fart efter Klampenborgbanens etablering i 1863.

De følgende årtier må kommunen betegnes som en *ung* kommune præget af de unge udflyttere og deres børn. Efter første verdenskrig skiftede billedet.

Der var i mange år en betydelig ekspansion, men de ældre aldersklasser tog endnu stærkere til, et forhold, der accentueredes år for år. Gentofte kommune blev en *gammel* kommune. I de sidste fem år er det samlede befolkningstal igen aftaget, idet kommunen — med den nuværende byplan — må betragtes som udbygget. Nedenstående skema viser forholdet mellem den samlede befolkning og aldersgruppen over 65 år i hele Danmark og de samme tal for Gentofte kommune. Det ses klart, at den relative vækst er betydeligere i Gentofte end for landet som helhed.

Danmarks befolkning.

År	Personer ialt	Personer 65 år og derover	%
1935	3.681.000	273.900	7,4
1940	3.824.100	295.500	7,7
1950	4.251.500	380,000	9,0
1960	4.565.500	479.500	10,5
1962	4.636.700	503.600	10,9
1963	4.681.500	515.000	11,0

Disse kendsgerninger har flere årsager. Den almindelige forskydning i aldersfordelingen til fordel for de gamle skyldes knapt så meget, at de enkelte mennesker opnår en højere levealder, som at en stadig større folkemasse når op i de ældre aldersklasser på grund af den bedre hygiejniske standart og de stadig bedre midler, som man råder over i sygdomsbekæmpelsen. At de gamles antal er forøget særlig stærkt i Gentofte kommune har sin specielle forklaring af politisk og social art, nemlig manglen på billige boliger, hvilket har gjort det vanskeligt for unge mennesker

at bosætte sig her, samt huslejestoppet, der har medført, at de gamle har kunnet bevare den større og billigere beboelse. Yderligere har de mange store ejendomme, der findes i kommunen, været velegnede til pensionater og hvilehjem også for de mange tilflyttere fra København.

Befolkningen i Gentofte Kommune.

år	1921 personer	1930 personer	1940 personer	1950 personer	1960 mænd	1960 kvinder	1960 personer
Personer ialt	34.451	47.784	76.457	87.803	39.800	48.800	88.600
Heraf 65—69 år	758	1.265	2.293	3.310	1.900	2.400	4.300
70—74 år	556	969	1.656	2.569	1.300	1.700	3.000
75—79 år	355	578	848	1.414	800	1.300	2.100
80 og derov.	249	400	660	1.073	600	1.000	1.600
65 og derov.	1.918	3.212	5.457	8.366	4.600	6.400	11.000
% af samtlige	5,57 %	6,72 %	7,14 %	9,53 %	—	—	12,42 %

Det er sandsynligt, at de nye idéer med hensyn til byplanlægning, med et forøget højhusbyggeri efter bortfald af ældre villaservituter, atter vil ændre billedet i retning af øget tilflytning af yngre mennesker.

De gamles levevilkår før i tiden.

Den gang Gentofte kommunes befolkning væsentligst bestod af en fåtallig bonde- og fiskerbefolkning, var der ikke tale om nogen alderdomsforsorg i den forstand, som vi kender. Det var den gang almindeligt med „tre-generations familier" med arbejds- og boligfællesskab mellem bedsteforældre, forældre og børn. Sålænge båndene mellem de enkelte led bestod, var det en selvfølge, at de arbejdsduelige familiemedlemmer hjalp dem, som ikke kunne klare sig. Det var dog ikke manglende vilje, der efterhånden vanskeliggjorde det gamle aftægtsforhold. De små lejligheder gjorde det ofte umuligt at afse aftægtsværelse til de gamle, ligesom kvindens udeerhverv forhindrede en betryggende pasning. Også bevidstheden om, at omsorgen for virkelig hjælpeløse folk kunne blive utilstrækkelig i hjemmet gjorde ikke sjældent et institutionsophold ønskeligt.

Gamle mennesker, som ikke havde familie, og som ikke var i stand til at skaffe sig underhold, var meget ilde stedt, og man skelnede i de tider ikke nøje mellem gamle folk, invalider og asociale individer. Ganske vist kom der allerede i 1731 en *forordning om fattigvæsenet,* men denne var nok temmelig magtesløs overfor de trange kår. I året 1803 fremkom *reglementet om fattigvæsenets indretning og bestyrelse på landet,* og i sognekommis-

Bakkebo, Gentoftegade 28

sionen, der skulle føre dette ud i livet, havde sognepræsten, herredsfogeden og et par gårdejere sæde. Det var dog først ved *forordningen af 13. august 1841,* at der foruden amtsråd oprettedes en kommunal ordning, der i sin første tid benævntes *sogneforstanderskab.* Også her førte præsten forsædet. Udgifterne afholdtes af fattigkassen, skolekassen og den egentlige kommunekasse. Den første af disse må betragtes som spiren til vort socialvæsen. Der begyndte at modnes et medborgerligt ansvar for de dårligst stillede, herunder de gamle, som uforskyldt var kommet i trang. De midler, der stod til rådighed, var meget små, og der var ikke tale om noget egentligt budget. Understøttelsen, der udbetaltes som *vinter-* og *sommeralmisse,* beløb sig til 25—30 skilling ugentlig for enlige personer.

Almissemedlemmerne nød denne tildeling i deres hjem med undtagelse af en halv snes, der havde fået anvist bolig i det såkaldte *Gentofte-Lyngby hospital,* en plejestiftelse, der endnu kan ses som det lave, gule hus syd for præstegården i Gentofte. Hospitalets oprindelse går tilbage til 1735 og opretholdtes ved mid-

Kirkely, Kildeskovsvej 94

ler, der indkom i blokken ved Vangede- og senere Kirsten Piils kilde. 1851 deltes hospitalet, således at Lyngby og Gentofte hver fik sin bygning med 8 beboere. 1853 overtog kommunen hele hospitalet, der således blev kommunens første fattighus. Foruden ophold havde beboerne dagpenge og vask. En overgang havde kommunen yderligere et fattighus i Vangede.

Først efter *loven af 8. marts 1856* begyndte man at udbetale

offentlig hjælp uden fattighjælps virkning. Det var udbetalingen af støtte til enker efter soldater i krigen 1848—50, der gav stødet til den nødvendige mentalitetsændring.

Et par år efter kommunens overtagelse af Gentofte hospital oprettedes på privat initiativ et par stiftelser for gamle nemlig *Trøstens Bolig* på Gentoftegade overfor hospitalet og i 1875 *Schmedes Stiftelse* på Kildeskovsvej 94; disse fik senere navnet *Bakkebo* og *Kirkely*. Provst Boisen i Gentofte, der tillige var formand for sogneforstanderskabet, var meget virksom for disse forbedringer af de gamles kår.

I de samme år indså fremsynede og foretagsomme mænd, at den enkelte borger burde gøre sit til at sikre sin alderdom. Et smukt eksempel på et sådant initiativ er oprettelsen af *Gjentofte Sogns Sygeunderstøttelses- og Hjælpesamfund*, der blev stiftet 10. februar 1872. Ifølge forhandlingsprotokollen var grunden til samfundets oprettelse ved siden af den allerede bestående sygekasse for Skovshoved og omegn den, at man i Skovshoved modsatte sig at hjælpesamfundet oprettedes i forbindelse med sygekassen. Den første styrelse bestod af gårdejer *A. C. Rasmussen*, Maltegården (formand), lærer *O. Jacobsen*, murermester *N. P. Ottesen*, hjulmager *P. Andersen*, alle af Ordrup, samt snedkermester *O. Svendsen*, Gentofte. Samfundets formål var at understøtte sine medlemmer ved oprettelsen af et fond for syge- og begravelseshjælp, et hjælpe- og alderdomsunderstøttelsesfond, et byggefond, hvis midler skulle anvendes til opførelse af boliger for medlemmerne og et lånefond, og endelig skulle samfundet søge at afholde foredrag i vintermånederne. De fleste medlems- og bestyrelsesmøder afholdtes på Ordrup kro. Enhver virksom og arbejdsduelig mand og kvinde mellem 16 og 40 år kunne blive medlem efter først at have afgivet vidnesbyrd fra en autoriseret på egnen kendt læge, — og kommunens den gang eneste læge, dr. Petersen i Gentofte, havde lovet et udstede attesten gratis og iøvrigt behandle medlemmerne for 1rd. om året. Kontingentet var 13 øre ugentlig for mænd og 9 øre for kvinder. For dette beløb var medlemmerne sikret fri læge samt en daglig sygehjælp på 90 øre for en mand og 60 øre for en kvinde. Der var også „velgørende medlemmer", og af disses bidrag dannedes der et særligt fond til understøttelse af trængende medlemmer. Iøvrigt anvendtes en del af pengene til et byggefond til opførelse af bolig til samfundets medlemmer. Resultatet af dette er boligen *Kirkevej 2—4* i Charlotten-

lund, der byggedes 1885. Her indrettedes 8 små lejligheder, der den gang udlejedes til en årlig leje af 100 kr. for stuelejligheden og 80 kr. for salslejligheden. Efter bestyrelsens skøn blev en del af lejlighederne fribolig for medlemmerne. Den lille forening består endnu, men har kun et fåtal medlemmer.

1874 erhvervede Gentofte kommune i fællesskab med nogle af nabokommunerne *Stolpegården* i Vangede til anvendelse som

Gjentofte Sogns Sygeunderstøttelses- og Hjælpesamfunds bolig, Kirkevej 2—4

forsørgelsesanstalt. Gårdens oprindelse går tilbage til 1772, idet bygningen dog er genopført efter en brand i 1817. Den anvendtes først som fattiggård væsentligst for gamle mennesker, som beskæftigedes med forskelligt uden- og indendørs arbejde. Forholdene betragtedes som en væsentlig forbedring, dog var der endnu ingen adskillelse mellem hæderlige, gamle borgere og lyssky elementer af forskellig art.

Det blev derfor et virkeligt fremskridt for de gamle i kommunen, da premierløjtnant V. Lauritzen, Høeghsminde, ved et borgermøde — endnu før *loven af 9. april 1891 om fattigvæsen og alderdomsunderstøttelse,* der tilsigtede at skelne mellem mindre værdige og værdige trængende — i 1890 tog initiativet til dannel-

se af en komité til oprettelse af en *forening til opførelse af alderdomshjem.*

Den 15. september 1904 kunne foreningen overdrage kommunen *Det gamle Solhjem,* der oprindelig havde været tænkt anvendt som børnehospital. *Det gamle Solhjem,* Brogårdsvænge 4, blev således det første kommunale alderdomshjem, og med en kapacitet på 18 senere 35 beboere bestod det som sådant, indtil *det nye Solhjem,* Søndersøvej 41, blev indviet i 1940.

Den omtalte forening opførte endvidere bygningerne Nord-Vestvej 9 og Charlottenlundvej 8, med små billige lejligheder for gamle.

Blandt de gamle sygehjem, der helt op til den nyeste tid har været af stor værdi, skal nævnes *Salem,* Mitchellsstræde 3, hvortil grosserer *J. V. Adolph* i 1909 skænkede *Kløckersgård,* der i 1963 blev rammen om det nye *Salem.* Det første Salem udgjorde bolig for 8 kvinder. Læger: August Petersen 1911—27, Stefan Jørgensen 1927—44 og Kay Ellern fra 1944.

Sygehjemmet Kirkevej 32 indrettedes 15. august 1938 efter at ejeren, fru *Alma Thorsteinsson,* havde udvidet ejendommen med en beboelsesfløj. Hjemmet blev drevet privat for 19 beboere, indtil det i oktober 1963 blev købt af kommunen.

Efter de nyere retningslinjer gennemførte man en deling af Stolpegårdens beboere efter tidssvarende principper. Fra 1937 til 1952 tjente den udelukkende som *amtsforsørgelsesanstalt.* Herefter blev den, efter en gennemgribende restaurering, omdannet til alderdomshjemmet *Vesterled.*

Efter den ovenfor nævnte *lov af 9. april 1891 om alderdomsunderstøttelse,* der senere er ændret ved lov af 23. maj 1902 og 13. marts 1914, fik enhver ubemidlet 60-årig mand og kvinde, der ikke kunne skaffe sig selv og dem, for hvem de havde forsørgerpligt, det nødvendige til livets ophold *ret* til alderdomsforsørgelse. Ved århundredskiftet var Gentofte kommunes udgifter til alderdomsunderstøttelse cirka 20.000 kr., af hvilke staten refunderede halvdelen. I 1910 var den tilsvarende nettoudgift 30.700 kr. og i 1920 cirka 274.000 kr.

Ved *lov af 7. august 1922* skete der en ændring af forsorgen, idet alderdomsunderstøttelsen afløstes af en *aldersrente,* der ikke mere ydedes som en skønsmæssig ansat offentlig forsørgelse, men med bestemt angivne beløb, der tilkom pågældende som en ret. Adgangen til aldersrente blev samtidig forhøjet til 65. år.

Årene under og efter første verdenskrig var præget af stor boligmangel, hvilket navnlig gik ud over de dårligst bemidlede og blandt disse velsagtens især de gamle, idet mange af disse ikke havde mulighed for at opnå selvstændig lejlighed på grund af prisstigningen. Kommunen opførte i disse år talrige boliger og gav støtte til adskillige boligselskaber. Også på privat initiativ stiftedes forskellige boligselskaber, for eksempel foreningen *Billige boliger*. Det er sandsynligt, at de trange boligforhold har gjort sit til, at den Spanske syge i 1918—19 greb så stærkt om sig. 1929—31 opførtes *Borgerhjemmet*, Ordrup Jagtvej 65—81, der rummer 66 lejligheder, nogle som fribolig andre til nedsat leje til fordel for ældre mennesker, bosiddende i kommunen og fortrinsvis for foreningens medlemmer.

Mens de tidligere love om alderdomsforsørgelse stadig hvilede på understøttelsesprincippet, skete der ved *socialreformen af 20. maj 1933* den ændring, at aldersrentelovgivningen indgik som et led i loven om folkeforsikring, uden at der herved er etableret en egentlig i sig selv hvilende alderdomsforsikring, idet der ikke for retten til at erholde aldersrente betales en adskilt præmie; retten til aldersrente er dog herefter knyttet således sammen med syge- og invaliditetsforsikringen, at det for personer, der kan optages i sygeforsikringen, er en betingelse for, at de kan opnå aldersrente, at sådan optagelse har fundet sted.

Ved *loven af 1. oktober 1937* ændres atter en del af reglerne af 1933, således at enhver, der har sygeforsikret sig eller sikret sig adgang til at blive sygeforsikret, er berettiget til aldersrente, og alderen blev igen nedsat fra 65 til 60 år.

I de følgende år skete en række forandringer i hele den sociale struktur, som efterhånden førte til ændringer i love og sygekassernes regler, hvilket medførte *loven af 10. juni 1960 om invalide- og folkepension,* som for tiden er gældende, og som vil blive omtalt i et senere afsnit.

De aldersrentemodtagere, der efter de tidligere sygeforsikringsregler ikke kunne blive eller vedblive at være medlemmer af en statsanerkendt sygekasse, fik lægehjælp af kommunelægerne. Til at begynde med var der fire fast ansatte kommunelæger i Gentofte-Vangede, Hellerup, Ordrup og Skovshoved. Disse embedslægestillinger er efterhånden nedlagt.

Den almindelige lægehjælp er siden 1872 ydet af de nedsatte,

praktiserende læger i Ordrup, Skovshoved, Gentofte og Hellerup. Endnu for 100 år siden måtte man i mangt og meget forlade sig på barberen i Skovshoved, hvis attester de første år blev godtaget af Skovshoved og omegns sygekasse, der som en af landets første blev stiftet 14. december 1867 af fisker *Ole Jensen Bech* og købmand *Frederik Meyer*. Senere fulgte Vangede og omegns sygekasse i 1887 og Hellerup sygekasse i 1894. Den første *sygekasselov* er *af 12. april 1892* og byggede på de bestående private sygekasser, men er iøvrigt senere indarbejdet i folkeforsikringsloven af 20. maj 1933. Aldersgrænsen for optagelse var tidligere nedad 14 år og opad 60 år. Dette medførte, at en del gamle mennesker ikke kunne indtræde i sygekassen, selvom de havde økonomisk behov herfor. Der har gennem tiderne bestået visse indtægts- og formuegrænser for indtræden som nydende medlemmer. Bemidlede mennesker havde mulighed for at indtræde i eller lade sig overflytte til *fortsættelsessygekasser*. Begravelseshjælp blev ikke ydet direkte af sygekasserne, men af en særlig begravelseskasse. Mange af disse foranstaltninger er i væsentlig grad ændret efter den ny sygekasselov, der trådte i kraft 1. april 1961.

Inden omtalen af kommunens nuværende sociale administration skal nævnes, at det tidligere omtalte sogneforstanderskabs kontor befandt sig i formandens hjem. Senere flyttede dette til lidt større forhold i Jægersborg. Ved opførelsen af det første rådhus i 1903 blev en del af sagerne henlagt til det såkaldte *kommunekontor*, hvorfra forsørgelsesvæsenet udskiltes i 1914 med *Ejnar Erichsen* som chef. Han virkede som kommunaldirektør fra 1938 til 1952 og døde 1960.

Gamle menneskers levevilkår er ofte en del vanskeligere end de, der gælder for folk i den fuldt arbejdsdygtige alder. Den måde, på hvilken samfundet søger at løse de gamles problemer, vil derfor være et godt mål for dettes stade. Selvom en del problemer stadig søges løst på eget eller på privat initiativ, bliver flere og flere opgaver efterhånden offentlige, og der er tendens til, at mere og mere ordnes igennem kommunen, dikteret af centraladministrationen, således at det lokale initiativ kun bliver en del af det sociale område.

I de følgende afsnit skal nævnes de vigtigste forhold, der nu om stunder er af betydning for de gamle menneskers tilværelse, idet det dog skal pointeres, at love og regler efterhånden er ble-

vet så komplicerede og så skiftende, at en indgående omtale af disse vil falde udenfor dette tidsskrifts rammer.

De gamles økonomi.

I midten af 1963 var der 87.415 indbyggere i Gentofte kommune, hvoraf ca. 11.000 var over 65 år. Af disse var 6266 A-medlemmer, hvis indtægt lå under den i sygeforsikringsloven fastsatte. Pr. 31. marts 1963 modtog 4894 personer den indtægtsbestemte folkepension, medens 5617 personer modtog folkepensionens mindste beløb. Det fremgår, at en betydelig del af de gamle er stats- eller privatpensionister, aldersforsikrede eller har indtægt af fast ejendom eller indestående midler. Der er indført forskellige lettelser med hensyn til skattefri præmier på *livsforsikringer* indtil et beløb på 1500 kr. for forsørgere og 1000 kr. for ikke-forsørgere. Blandt de forskellige forsikringsformer kan nævnes ophørende livsforsikring, livsvarig livsforsikring, livsbetinget kapitalforsikring, livsforsikring med udbetaling, simpel kapitalforsikring, arverente og livsvarig livrente. Udover disse forsikringsformer kan man i et vist omfang tegne pristalsregulerede *indexforsikringer,* hvis præmie er skattefri udover det tidligere omtalte beløb.

Også bankerne tager del i forskellige *pensionsordninger,* for eksempel kapitalpensionsordning, som er pristalsreguleret ligesom indexkonto.

Udover den kontante pension har de gamle forskellige lettelser igennem *støtteforanstaltninger* fra kommunen eller fra private (herunder legater) samt fra menighedsarbejdet. I de senere år har de gamle yderligere fået lejlighed til under visse betingelser at opnå *befordring* med sporvogn og tog til nedsat takst.

Sundhedsvæsenet, det sociale udvalg, socialdirektoratet og disse institutioners forhold til de gamle.

Den sundhedsmæssige administrations historie er udførligt behandlet i min meddelelse i dette tidsskrifts 25. hefte 1958. Den øverste myndighed er *sundhedsstyrelsen,* hvis chef er medicinaldirektøren. *Amtslægen* er dr. med. Palle Hjorth, og den stedlige embedslæge for det distrikt hvortil Gentofte kommune hører —

Københavns Amts nordre lægekreds — er *kredslæge* Sigurd Riber Albrectsen.

Den daglige lægehjælp ydes for størstedelen af kommunens 42 *praktiserende læger,* nemlig 12 i Gentofte, 11 i Ordrup-Charlottenlund og 19 i Hellerup. En del praktiserende læger i nabokommunerne har dog patienter i Gentofte kommune. Lægerne er tilsluttet lægekredsforeningen for Københavns omegn, hvis formand er *Aage Lørring.*

Embedslægen sørger for, at indenrigsministeriets og sundhedsstyrelsens love og reglementer bliver ført ud i livet og har overopsynet med de sundhedsmæssige funktioner, blandt andet tilsyn med de private syge- og plejehjem. De praktiserende læger er ansvarlige overfor kredslægen.

Sundhedsvedtægtens overholdelse påses af *sundhedskommissionen,* hvori kredslægen har sæde. Den nuværende formand er borgmester A. L. Østerberg.

De gamles interesser varetages af *det sociale udvalg,* der nedsættes af kommunalbestyrelsen blandt dennes medlemmer efter forholdstal. Grosserer *Børge Sieverts* er formand for udvalget, der iøvrigt består af rådmand, fru *Gertie Wandel,* overassistent, frk. *Ellen Skovgaard Mortensen,* forvalter *Kai Andersen* og landsretssagfører *Jørgen Gotfredsen.* Udvalget administrerer loven om offentlig forsorg herunder alderdomshjem og den kommunale hjælp til syge- og invalidepensionister.

Socialdirektoratets virke fremgår af dets årligt udsendte beretning samt meddelelserne fra Gentofte kommunalbestyrelses offentlige forhandlinger. Den daglige administration besørges af socialdirektoratet, hvis leder er socialdirektør, cand. jur. *E. Vilner.* Cand. polit. *G. Søchting* er kontorchef. Afdelingen for invalide- og folkepension forestås af socialinspektør, cand. jur. *B. Skettrup* i samarbejde med ekspeditionssekretærerne *A. Fjeldsted* og *E. Hedemann* samt fuldmægtigene *Ib Hamann, Aksel Jørgensen, V. Liebe* og *T. Strunø.*

Sygekassen for Gentofte Kommune.

Den første juni 1961 blev de tre lokale sygekasser i Ordrup, Hellerup og Gentofte slået sammen. Gentofteafdelingen, Gentoftegade 71, blev centralkontor for hele kommunen med *Henning Petersen* som forretningsfører. De fysiurgiske kliniker vedblev at

bestå et stykke tid i de hidtidige tre bygninger, men også denne del af sygekassens virke er blevet centraliseret, idet Gentofteafdelingen er nedlagt. En meget stor del af de fysiurgiske patienter er selvsagt folk over 65 år.

Den nye *sygekasselov*, der trådte i kraft *1. april 1961*, giver alle ret til at blive medlem af sygekassen uden hensyn til alder, helbredstilstand, indtægt eller formue. De såkaldt ubemidlede (i 1964 forsørgere med skattepligtig indtægt under 22.000 kr. netto med tillæg for hvert barn på 2125 kr. og ikke-forsørgere under 16.700 kr.) kan blive *A-medlem*. Folk med indtægter herover kan vælge imellem at blive *B-medlem* af sygekassen eller at gå over i *fortsættelsessygekassen* — i reglen „Sjælland". Pr. 1. april 1963 var der af cirka 11.000 indbyggere i kommunen over 65 år 9.927 medlemmer af sygekassen for Gentofte kommune, heraf 6.662 A-medlemmer og 2.497 B-medlemmer, 926 C-medlemmer eller passive medlemmer (d. v. s. medlemmer ifølge lovens krav herom) samt 238 hvilende medlemmer, folke- og invalidepensionister, der er indlagt på kommunale sygehjem, hvor der er sørget for fornøden sygehjælp samt medlemmer anbragt i særforsorgsanstalter, og endelig personer, der hensidder i vore fængsler. På samme tidspunkt var der 227 folk over 65 år i Statsbanepersonalets sygekasse, mens den resterende del af denne aldersgruppe — cirka 750 — var medlem af fortsættelsessygekassen „Sjælland".

Foruden lægehjælp af sygekassens læger, og gennem disse speciallægebehandling, samt tandlægebehandling er der sikret medlemmerne hospitalsbehandling, medicin indenfor visse begrænsninger og en del forskellige andre sygehjælpsydelser. Også hjemmesygeplejen administreres af sygekassen efter lægens henvisning. Det er klart, at en meget betydelig del af disse ydelser sker til de gamle, hvis helbredstilstand er mindre god, og hvor behovet for hjælp er størst. Statsbanepersonalets sygekasse har adgang for alle ansatte, pensionister og enker, såvel ubemidlede som bemidlede. Der er tre jernbanelæger i kommunen med distrikt i Charlottenlund, Gentofte og Hellerup. Sygekasserne yder begravelseshjælp til alle medlemmer. Denne udgør 550 kr. pristalsreguleret.

Hjemmesygepleje, Husmoderafløsning og Hjemmehjælp.

Ovenstående tre institutioner er af stadig stigende betydning, ikke mindst for de gamle. Ved *lov af 29. marts 1957* er det på-

lagt kommunerne at etablere en forsvarlig *hjemmesygeplejeordning,* hvorved alle kommunens indbyggere har adgang til hjemmesygepleje efter lægehenvisning. Som tidligere nævnt er administrationen overdraget til sygekassen, hvis A- og B-medlemmer har ret til vederlagsfri behandling. Statsbanemedlemmer har efter aftale med den lokale sygekasse samme ret som dennes medlemmer. Folk udenfor sygekassen kan sikre sig hjælp gennem medlemsskab af en hjemmesygeplejeforening. Foruden gennem den kommunale sygepleje har sognets beboere adgang til — ligeledes gennem henvisning — at få hjælp af *menighedssygeplejersken,* en diakonisse, der foruden at fungere som sygeplejerske virker som sognemedhjælper. Menighedssygeplejen, der opretholdes af menigheden, forskellige legater og tilskud fra kommunen, forestås af en bestyrelse, der i reglen har sognepræsten som formand.

Husmoderafløsningen er ligeledes en kommunal opgave i henhold til *lov af 19. april 1949.* Den har virket i Gentofte kommune siden oktober 1949 og yder hjælp til private hjem, når der i følge læge- eller jordemoderrekvisition er behov herfor på grund af sygdom, fødsel eller rekonvalescens. Hjælpen ydes normalt i 14 dage, men kan undtagelsesvis forlænges, hvis der skønnes at være særligt behov herfor. Såfremt der i et hjem er brug for mere varig hjælp, må der træffes andre foranstaltninger, således for eksempel til invalide- eller folkepensionister, der ifølge *loven af 18. april 1958* kan få *hjemmehjælp,* der skal bidrage til, at modtageren længst muligt kan forblive i sit eget hjem, fremfor at skulle indlægges i et alderdomshjem, plejehjem eller lignende. Hjælpen ydes vederlagsfrit eller for betaling efter evne. Da der for tiden kun er beskæftiget 15 hjemmehjælpere, er behovet for denne assistance langtfra dækket.

Kommunens alderdomshjem.

Gentofte kommune råder over tre alderdomshjem *Ordruplund, Solbjem* og *Vesterled.* Det første af disse er bygget allerede før *loven af 20. maj 1933 om offentlig forsorg,* ifølge hvilken socialministeren kan pålægge kommunalbestyrelserne at opføre og drive alderdomshjem med et vist tilskud fra staten.

Disse hjem er en kollektiv beboelse for gamle og svagelige folk, enlige eller ægtepar, som ikke længere er i stand til at bo for sig selv eller anbringes i privat pleje. Der skal være en syge-

afdeling knyttet til dette, beregnet på de beboere, der trænger til egentlig sygebehandling, men som ikke behøver at hospitaliseres. Forinden et alderdomshjem tages i brug, skal planen godkendes af socialministeriet, som ligeledes skal godkende reglementet, der skal indeholde bestemmelse om hjemmets benyttelse, ledelse og dettes myndighed overfor beboerne samt om beboernes rettigheder og forpligtelser.

Det er en forudsætning for at komme til at bo i et af kommunens alderdomshjem, at vedkommende er berettiget til fuld folkepension, idet man kun i ganske specielle tilfælde kan bevilge gamle med indtægtsbestemt folkepension optagelse. Hjemmene administreres af kommunalbestyrelsen ved det sociale udvalg, som behandler ansøgningerne, der skal være bilagt attest fra ansøgerens læge. Der er en betydelig venteliste, såvel til de almindelige afdelinger som til sygeafdelingerne, således at tendensen i flere år er gået i retning af, at de beboere, der kan modtages, er ældre og svagere end tidligere. I 1964 udgør det samlede antal pladser på Gentofte kommunes tre alderdomshjem 218, fordelt med 97 pladser på de almindelige afdelinger og 121 på sygeafdelingerne.

Opholdet på alderdomshjem træder i stedet for kontant folkepension og skal give mindst lige så gode kår som nydelsen af fuld folkepension. Beboerne får den fulde forplejning på hjemmet, og desuden får de udleveret lommepenge, der i 1963 udgjorde maksimalt 61 kr. mdl. Desuden får beboerne vask, rengøring og beklædning samt medicin, læge- og sygeplejehjælp. Der er knyttet en præst til hvert af de tre alderdomshjem, der foruden at besøge de beboere, der ønsker det, holder gudstjeneste og andagt såvel på sygeafdelingen som på den almindelige afdeling. Beskæftigelsesterapien vil blive omtalt i et afsnit for sig.

Ordruplund, Hyldegårds Tværvej 12, Charlottenlund, er det ældste af Gentofte kommunes nuværende tre alderdomshjem. Det blev opført af professor *Edward Thomsen* og taget i brug 24. september 1919 under navnet *Ordrup Alderdomshjem,* hvilket navn anvendtes til 1. marts 1961.

Af ydre er den trefløjede bygning omtrent som ved indvielsen, men gennem årene er der foretaget ændringer med hensyn til hjemmets indretning. Allerede i de første år foretog man ret omfattende forandringer af stuerne i den nordlige fløj, fordi disses størrelse og indbyrdes placering ikke var velegnet til sygeafdeling.

To af stuerne på 1. sal var den gang tre-fags stuer med 6 senge i hver. Trapperne var så smalle, at det kun vanskeligt lod sig gøre at transportere syge mennesker ad dem. Samtlige stuer opvarmedes ved såkaldte centralvarmtvandsovne, men der var ikke håndvask på stuerne, omendskønt der fandtes udsugningsventil i gulvet. Et af eneværelserne på 1. sal var omdannet til isolationsstue med et aftageligt og aflåseligt jerntrådsgitter ved vinduet af

Gentofte kommunes alderdomshjem ORDRUPLUND, Ilyldegårds Tværvej 12, hovedfløjen

hensyn til eventuelle uroligt demente patienter. Der var jernsenge i stuerne med lampe og elektrisk klokke ved hvert sengested. Endvidere var der allerede den gang badeværelser med rindende varmt og koldt vand, hvorimod der til lægens fortrydelse ikke fandtes håndvask i lægeværelset, som måtte lade sig nøje med en stor servante med marmorplade og skabe foruden et vægskab med reagenser og et lille bord med linoleumsplade til laboratorieundersøgelser. 1924 blev trappen ned til stuen ombygget, så det blev muligt at føre en båre ned i stueetagen og videre ned i kælderen, hvor der blev indrettet et lille kapel. I de første år var der plads til 40 patienter i alderdomshjemmet. Hjemmets første ledende sy-

geplejerske frk. *Marie Nielsen* boede den gang i et værelse på første sal midt imellem patienterne på sygeafdelingen.

Fra juli 1920 blev sygeafdelingen overtaget af Sankt Lukas-søstrene, og søster *Theodora Hansen* blev forstanderinde med søster *Christiane Frandsen* som sygeplejerske, der kort efter selv blev forstanderinde, hvilken stilling hun beklædte indtil 1. november 1960, da hun som 70-årig faldt for aldersgrænsen.

Da sygeafdelingen stadig var overbelagt, og en del syge stod på ekspektancelisten, vedtog det sociale udvalg i september 1934 at nedlægge børneafdelingen, der hidtil havde haft til huse i hjemmets sydfløj. Børneafdelingen blev flyttet til Sankt Lukasstiftelsen i Hellerup. Først i oktober 1935 blev der endelig taget bestemmelse om ombygningen, således at børneafdelingens fløj omdannedes til sygeafdeling tillige med halvdelen af hovedfløjens 1. sal. Samtidig blev den ny afdeling forsynet med elevator fra kælder til 1. sal. Stuerne, der blev inddraget fra den almindelige afdeling, var nærmest beregnet for beboere fra denne afdeling, der på grund af tiltagende svaghed trængte til mere hjælp, end man var i stand til at yde blandt de raske, hvor beboerne helst skal kunne klare sig nogenlunde selv. Man har været meget tilfreds med den såkaldt grønne gang, hvor patienterne — skønt kun lidet selvhjulpne — har deres eget værelse og enkelte ting af deres eget, hvor de kan hygge sig alene eller med andre og samtidig få den samme hjælp som på sygeafdelingen. Da der til stadighed var brug for flere pladser, blev der i 1957 yderligere inddraget et par stuer til sygeafdelingen. Den oprindelige tanke, at beboerne under sygdom skal indlægges på sygeafdelingen, er ofte vanskelig at gennemføre, da det efterhånden har udviklet sig således, at pladserne dér bliver optaget af patienter, der er færdigbehandlede på Amtssygehuset og efter udskrivelsen derfra ikke kan klare sig hjemme. Det sker derfor ikke sjældent, at hjemmets egne beboere under midlertidig sygdom må forblive på deres stue og hjælpes af sygeafdelingspersonalet.

Der er nu — i 1964 — ialt 68 pladser på *Ordruplund,* nemlig 36 i den almindelige afdeling og 32 i sygeafdelingen. Frk. *Julie Kall,* der tidligere havde været ledende sygeplejerske i Jerusalem, blev forstanderinde 1. november 1960, fra hvilket tidspunkt en del af den daglige arbejdsgang blev ændret, ligesom der skete en gennemgribende og meget smagfuld modernisering af interiøret. Efter hendes fratræden 1. oktober 1964 blev afdelingssygeplejer-

ske fru *Grethe Ammitzbøll* konstitueret. Da Gentofte kommune i forbindelse med et legat købte *Sygehjemmet på Kirkevej 32,* blev forstanderinden på Ordruplund også dettes daglige leder. I lighed med de andre alderdomshjem har Ordruplund lægetilsyn tre gange ugentlig. Endvidere er der knyttet en fysioterapeut til hjemmet, ligesom de tre hjem er fælles om to beskæftigelsesterapeuter, hvis virke vil blive omtalt i et særligt afsnit. Sognepræst *Mogens Zeuthen* er hjemmets præst.

Læger ved Ordruplund: *L. Andresen* 1919—1937, *E. Boas* 1937—1957 og *V. Dyssel* fra 1957.

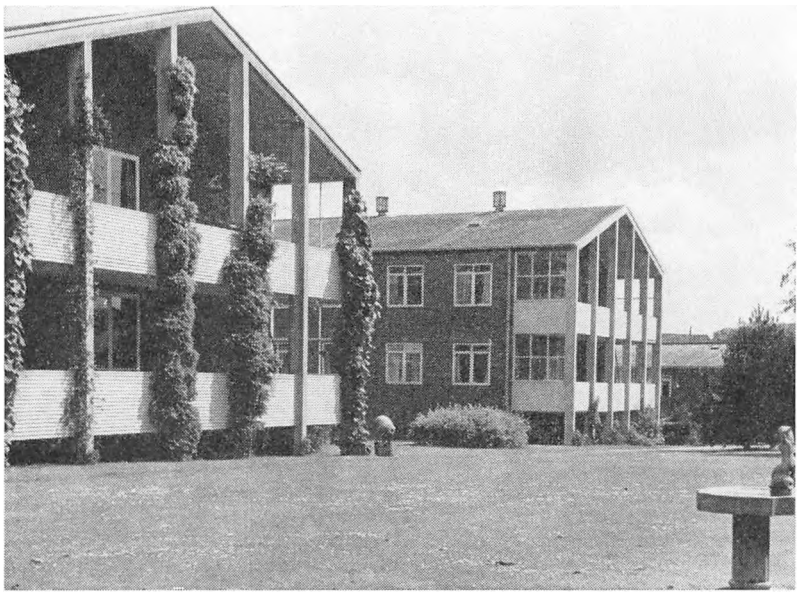

Et par af fløjene af alderdomshjemmet SOLHJEM

Solhjem, Søndersøvej 41, Gentofte, er opført af kommunen og taget i brug 1. maj 1940. Det opførtes efter en arkitektkonkurrence af arkitekterne *Hans Erling Langkilde* og *Ib Martin Jensen.* Som tidligere omtalt afløste hjemmet det *gamle* Solhjem, der samtidig blev nedlagt, hvorefter dettes bygning senere fandt anvendelse som børnehjem. *Solhjem* er kommunens største alderdomshjem med 104 pladser, nemlig 61 i den almindelige afdeling og 43 i sygeafdelingen. Med sin smukke beliggenhed i det bakkede terræn, hvor sygeafdelingen og de øvrige afdelingers fem fløje på en harmonisk måde føjer sig ind i landskabet uden at dominere

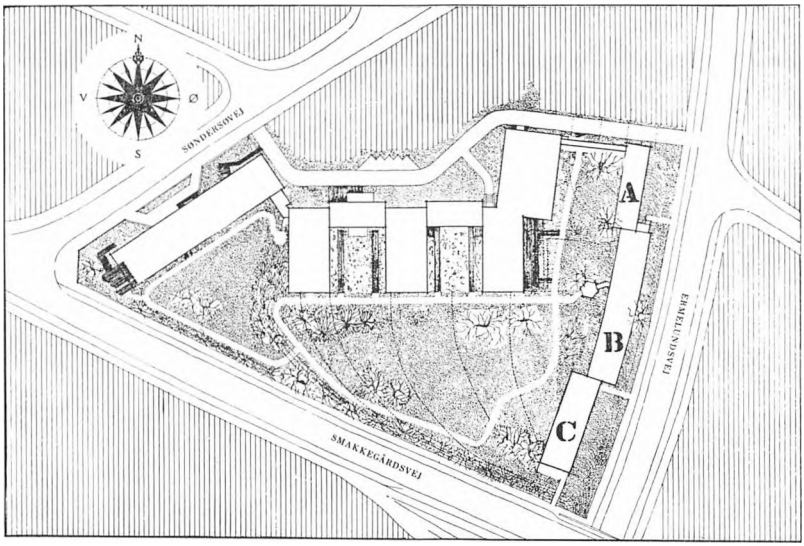

Plan over Gentofte kommunes alderdomshjem SOLHJEM, Søndersøvej 41

Gentofte kommunes alderdomshjem VESTERLED, Stolpegårdsvej 24

det omliggende villakvarter, har hjemmet med rette igennem årene været en forbilledlig institution på alderdomsforsorgens område. Sygefløjen rummer værelser til henholdsvis 1 og 2 personer foruden moderne indrettede udenomsrum samt opholdsværelser af forskellig art. Opholdsværelserne i den almindelige afdeling måler 17 m² og har et lille forrum med håndvask og garderobeskabe. Beboerne kan medtage egne møbler bortset fra seng.

I tilslutning til alderdomshjemmet er der i 1952 på Ermelundsvej 41 indrettet folkepensionistboliger med 40 lejligheder.

Forstanderinden ved Solhjem er søster *Maren-Kirstine Saugberg*. Sognepræst *Erik Hoppe* er hjemmets præst. Læger: *Stefan Jørgensen* 1940—1944, *Ruth Plum* 1945—1952 og *Aage Pedersen* fra 1952.

Vesterled, Stolpegårdsvej 24, Gentofte, er kommunens tredie alderdomshjem. Som tidligere omtalt stammer en del af bygningerne fra den gamle Stolpegård, der fra 1937 havde været udlejet til amtet som forsørgelsesanstalt. Efter at arkitekt *Eske Kristensen* havde foretaget en omfattende ombygning, blev bygningen taget i brug som alderdomshjem 1. december 1952. Hjemmet omfatter kun sygeafdeling, og der er plads til 46 patienter. Forstanderinden er søster *Julie Liisberg* og hjemmets præst sognepræst *Axel Torm*. Læge: *Svend Ludvigsen.*

De private sygehjem.

De Samvirkende Menighedsplejers Sygehjem, Brogårdsvej 36 i Gentofte, optager alle kronisk syge uanset hjemsted, unge og ældre, kvinder og mænd. Der er 65 pladser, og i 1963 var der blandt patienterne 24 mænd og kvinder over 65 år. Søster *Ingeborg Hansen* er forstanderinde. Læger: *Stefan Jørgensen* 1927—1944, *Kay Ellern* fra 1944.

København og Omegns Sygehjem i Ordrup har en ejendommelig oprindelse, der går tilbage til 1852, da filantropen, dr. med. *Ludvig Israel Brandes* skrev nogle avisartikler om „den offentlige understøttelse i Kjøbenhavn for syge af middelstanden", hvori han skildrede disses ulykkelige kår, når de ikke havde andre steder at ty hen til end fattigvæsenets lemmestiftelser. Brandes var iøvrigt på mange andre humanitære områder en meget fremsynet mand. Han grundlagde således den første vuggestue i København, en videre udvikling af asylidéen, hvilken imidlertid måtte indstil-

les på grund af de talrige børneinfektioner, som man på den tid ikke kunne beherske, — men grunden til vore *daghjem* var hermed skabt. Yderligere tog han fat på dannelsen af en række gjensidige hjælpeforeninger især for kvinder. Han har selv på en særdeles beskeden og sympatisk måde omtalt dette i sin bog „Mine arbejders historie", der udkom 1891. Ved indsamlinger og betydelige private bidrag samt ved indtægter fra et særligt varelotteri

Det oprindelige KØBENHAVNS SYGEHJEM, der 1859—1921 havde til huse på Frederiksberg

lykkedes det ham i løbet af få år at samle den nødvendige sum til at kunne påbegynde byggeriet af sygehjemmet på en grund, der var udstykket fra den kendte Frederiksberg-ejendom *„Roligbed"*, således at indvielsen kunne finde sted 27. maj 1859 i overværelse af kong Frederik VII. „Adgangen til stiftelsen skulle stå åben for personer af borger- og embedsstanden i København, dog uden udelukkelse af sådanne, som i streng forstand vel ikke kunne henføres under disse to samfundsklasser, men som især på grund af agtværdig vandel egner sig til at bringes i samliv med stiftelsens øvrige beboere."

I 1918 tilbagekøbtes sygehjemmet på Rolighedsvej af staten til udvidelse af Landbohøjskolen, og i 1921 erhvervede *Køben-*

havns Sygehjem, som det den gang hed, ejendommen „Ordruplund", der var bygget på Holmegårdens jorde. Dette patricierhus var den gang i v. der Maase's eje, men var nogle år tidligere under navnet „Mines Lyst" justitsminister Albertis bolig.

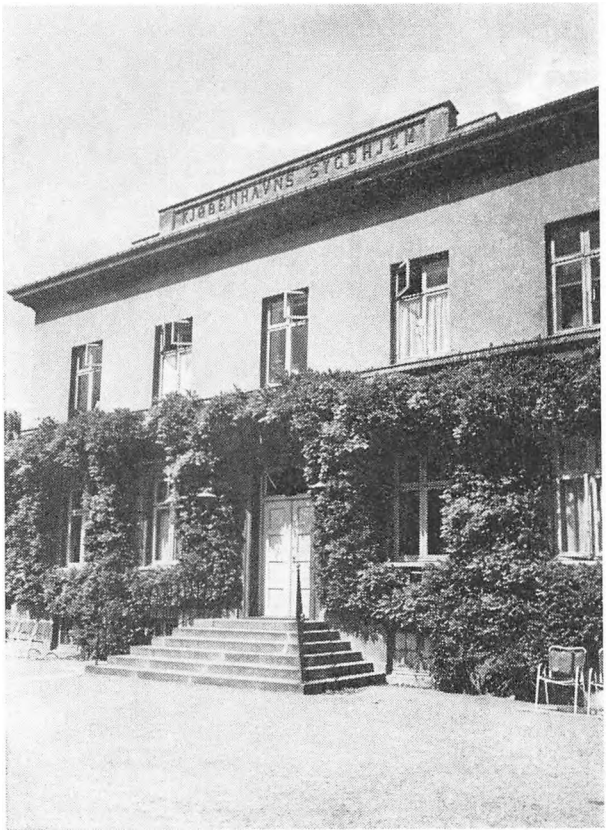

Hovedindgangen til KØBENHAVN OG OMEGNS SYGEHJEM, Ordrupvej 30

Arkitekt *Gotfred Tvede* opførte i forbindelse med den gamle ejendom den nuværende bygning Ordrupvej 30, foran hvis hovedindgang der rejstes et monument med grundlæggeren Brandes' buste. Ved en senere regulering af haven flyttedes statuen til et andet sted i anlægget. Efter bestemmelsen tjener hjemmet fremdeles til beboelse for agtværdige og trængende personer af begge køn, som lider af uhelbredelige og langvarige sygdomme og derfor ikke kan forblive henliggende på sygehusene. Hjemmet modtager dog også personer udelukkende på grund af alder.

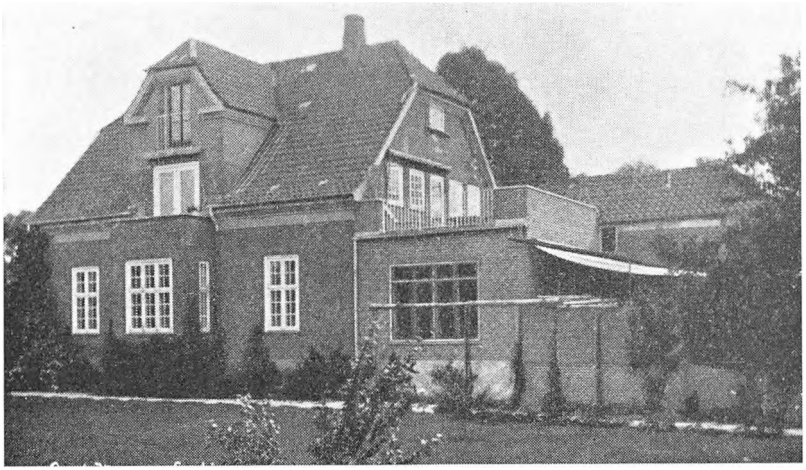

Gerda Jørgensens Sygehjem, Baunegårdsvej 72

November 1951 ændredes navnet til *København og Omegns Sygehjem,* og efter en udvidelse i de senere år har hjemmet plads til 98 beboere. *F. Grüner* var forstander indtil 1949, siden da har forstander *Erik Wiil* haft den daglige ledelse. Forhenværende sognepræst *Johannes Fabricius* er hjemmets præst. Læger: *L. W. Dyssel* 1922—1939, *E. Dam* 1939—1955 og *J. H. Friderichsen* fra 1956.

Syge- og Hvilehjemmet ORDRUPHUS, Emiliekildevej 13 C

Gerda Jørgensen Sygehjem, Baunegårdsvej 72, Gentofte, er stiftet 1945, men ejerinden havde i forvejen i et par år haft et mindre sygehjem på Hjemmevej 37. Ved køb af den nærliggende ejendom Juul Steens Alle 12 i 1958 kunne antallet af Patienter udvides til ialt 22. Sygehjemmet har ikke fast læge.

Gentofte Syge- og Hvilehjem, Vedbendvej 12, Gentofte, åbnedes 1. maj 1945 af ejerinden sygeplejerske fru *Else Mortensen,*

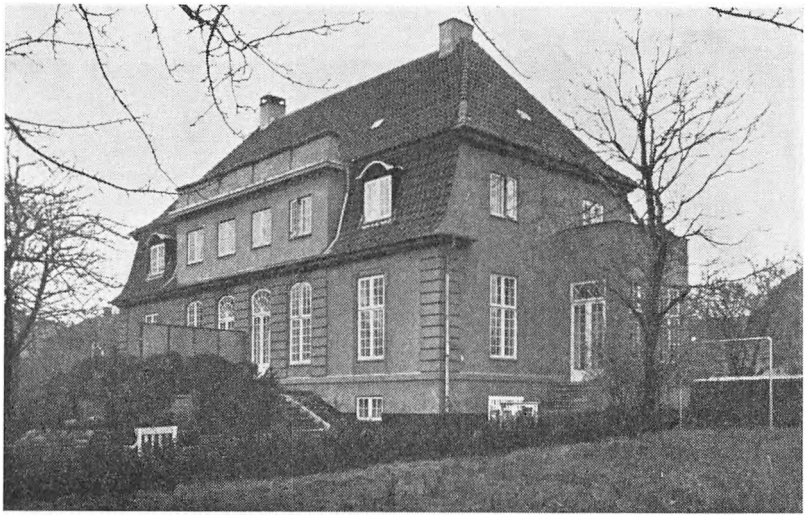

Sygehjemmet Christianshøj, Christiansvej 27

der fra 1942 havde haft et mindre plejehjem Bernstorffsvej 75. Hjemmet har plads til 18 patienter. Annekset Lyngbyvej 301 — på hjørnet af Vedbendvej — med plads til 12 patienter har samme ledelse. Disse sygehjem har ikke fast læge.

Sygehjemmet Charlotte, Bramsvej 3—5 Charlottenlund, er stiftet af forstanderinden søster *Aase Sørensen* og taget i brug 13. januar 1952. Der er såvel 1- som flersengsstuer i sygehjemmet, som efterhånden er udvidet, således at patientantallet nu er 39. Der er fastknyttet fysioterapeut og beskæftigelsesterapeut til hjemmet. Læger: *Leo Breson* 1952—1956, fra 1956 *Richard Hansen.*

Syge- og Hvilehjemmet Ordruphus, består af to ejendomme Emiliekildevej 13 C (14 patienter) og annekset i nr. 19 A (7 patienter). Disse huse ejedes tidligere af dr. A. Vincent og redaktør A. Falk Hansen. Hjemmet er stiftet 22. februar 1952 af ejerinden fru *Sigrid Foersom* og har plads til 21 beboere, fortrinsvis med

eneværelser, idet der dog findes et par fællesstuer. Læger: indtil 1963 *H. J. Soetmann,* fra 1963 *C. F. Bisgaard.*

Christianshøj, Christiansvej 27, Charlottenlund, er grundlagt 1. februar 1962 af sygeplejerske fru *Inger Christoffersen,* der i forvejen gennem mange år har ledet sygehjemmet *Birkely* i Julius Thomsensgade og *Tjørnebo* på Hortensiavej. Plejehjemmet i Charlottenlund var tidligere departementchef Graae's ejendom, hvorefter det i nogle år var pensionat. Hjemmet, der har tosengsstuer, har plads til 14 patienter, hvortil kommer et anneks på Christiansvej 28 med plads til 5 patienter. Der er fast beskæftigelsesterapeut. Hjemmets læge: *Aage Lørring.*

Lille Ejgård, Ejgårdsvej 15, Charlottenlund, er 10. september 1964 købt af ovennævnte sygeplejerske fru Inger Christoffersen, som driver det i forbindelse med *Christianshøj.* Det fælles køkken findes på Lille Ejgård. Hjemmet har tidligere sammen med naboejendommen i nr. 17 været hjem for ældre med fru Natkiewicz som ejerinde. I de sidste år har ejendommen været hotelpension. Der er nu plads til ca. 16 patienter, idet der findes 6 enestuer og 5 dobbeltværelser. Hjemmets læge: *Aage Lørring.*

Salem, Legatet Gentoftegårde, Kløckershave samt Sygehjemmet Kirkevej 32.

Midt i den gamle Gentofte by — måske netop der, hvor den ældgamle Gjentoftegård lå, man ved intet sikkert herom — går to små stræder Mitchellsstræde og Dahlénstræde fra hovedgaden ned mod søen. Den firkantede grund, der på denne måde afgrænses, har både før og nu været af betydning for det humanitære og sociale liv. Lokalhistorien er udførligt beskrevet andetsteds, hvorfor jeg i det følgende væsentligst skal omtale de ting, som har direkte forbindelse med de gamle.

I stedet for et mindre gadehus på grunden opførte storkøbmanden *Abraham Kløcker* i 1744 den anselige hvide ejendom ved Nebrostræde, som Mitchellsstræde dengang hed. Denne bygning, der på baggrund af den omkringliggende bebyggelse, må have været meget imponerende, fik senere navnet *Salem,* hvilket ligesom det mere anvendte arabiske ord salam betyder fred. For at udvide og forskønne parken købte Kløcker en gård og et par huse i nærheden, som han lod nedrive. Ejendommen har siden under skiftende ejere mange gange forandret udseende. I året 1853 blev den

købt af Johan *D. S. Adolph,* hvis fader *F. T. Adolph* havde grundlagt firmaet, der senere fik navnet *Fr. Th. Adolph's Enke.* Forretningens hovedgren var handelen med kolonialvarer, der solgtes landet over, og som hjembragtes med egne skibe. Johan Adolph oprettede senere Adolph's Cikoriefabrik, og allerede inden hans død overgik virksomheden til hans to sønner *F. Th.* og *Johan V. Adolph,* idet sidstnævnte i 1892 yderligere overtog *Salem.*

Johan V. Adolph

Efter at *Johan V. Adolph* i en årrække havde været handelshusets leder, trådte han ud af dettes ledelse for helt at anvende sine evner til gavn for sine medmennesker. Han var medlem af Diakonissestiftelsens hovedbestyrelse og formand for dennes menighedspleje, foruden at han var en kyndig kasserer i de Samvirkende Menighedsplejer. Allerede i 90erne indrettede han et rekreationshjem i *Salem,* som han med egne midler opretholdt med hustruen som en god hjælper. En snes fattige folk kunne på den måde gennem ti af årets måneder få et 4 ugers ophold. Efter at have bygget det gule hus i forhaven, kunne det daglige kosthold

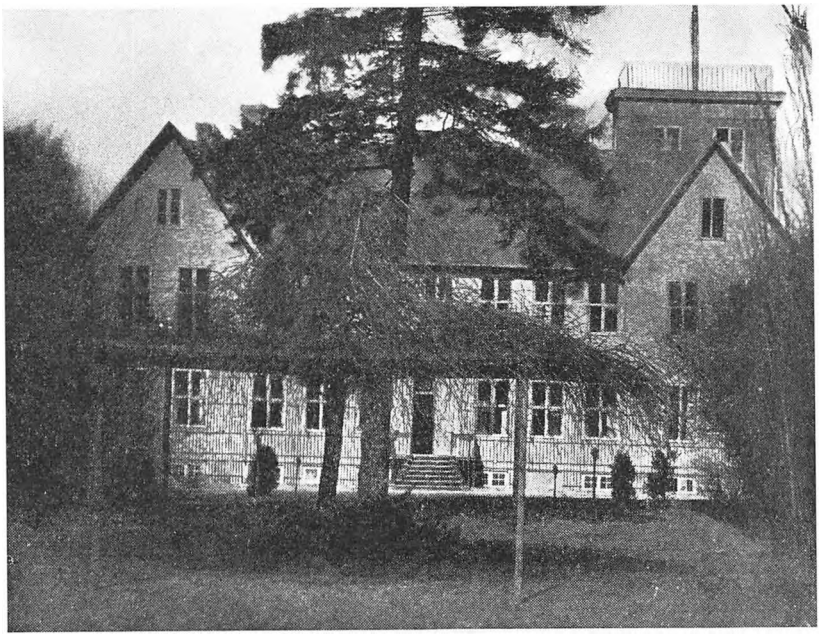

Det gamle Salem, som det så ud omkring år 1900, Mitchellsgade 6

komme op på et halvt hundrede mennesker. Desuden afholdt han sammenkomster ved højtiderne, hvor de fattige fra nær og fjern mødte frem i stort antal.

Den vigtigste begivenhed i hans hjælpearbejde fandt sted på selve *Salem,* da han 22. december 1910 ved gavebrev af 27. marts 1909 overdrog hele ejendommen med 6 tønder land have tillige med en betydelig kapital til Diakonissestiftelsen som en selvejende institution. I februar 1911 åbnedes det gule hus for reconvalescenter, medens selve hovedbygningen blev taget i brug som egentligt plejehjem nogle måneder senere. Gavebrevet var ledsaget af en del bestemmelser. Institutionen måtte ikke bære nogen persons navn, heller ikke hans eget eller hans hustrus, og hjemmets drift måtte ikke modtage tilskud af nogen art fra stat, kommune eller private, ligesom den ikke måtte sælges eller behæftes med gæld. Desuden forbeholdt giveren sig dispositionsret over en del af hovedbygningen for sig selv, sin hustru samt for sin ugifte datter, der stadig bor i ejendommen. Kun få måneder efter denne storstilede donation døde *Johan V. Adolph.* Efter første verdenskrig viste det sig, at den store kapital, som giveren havde testa-

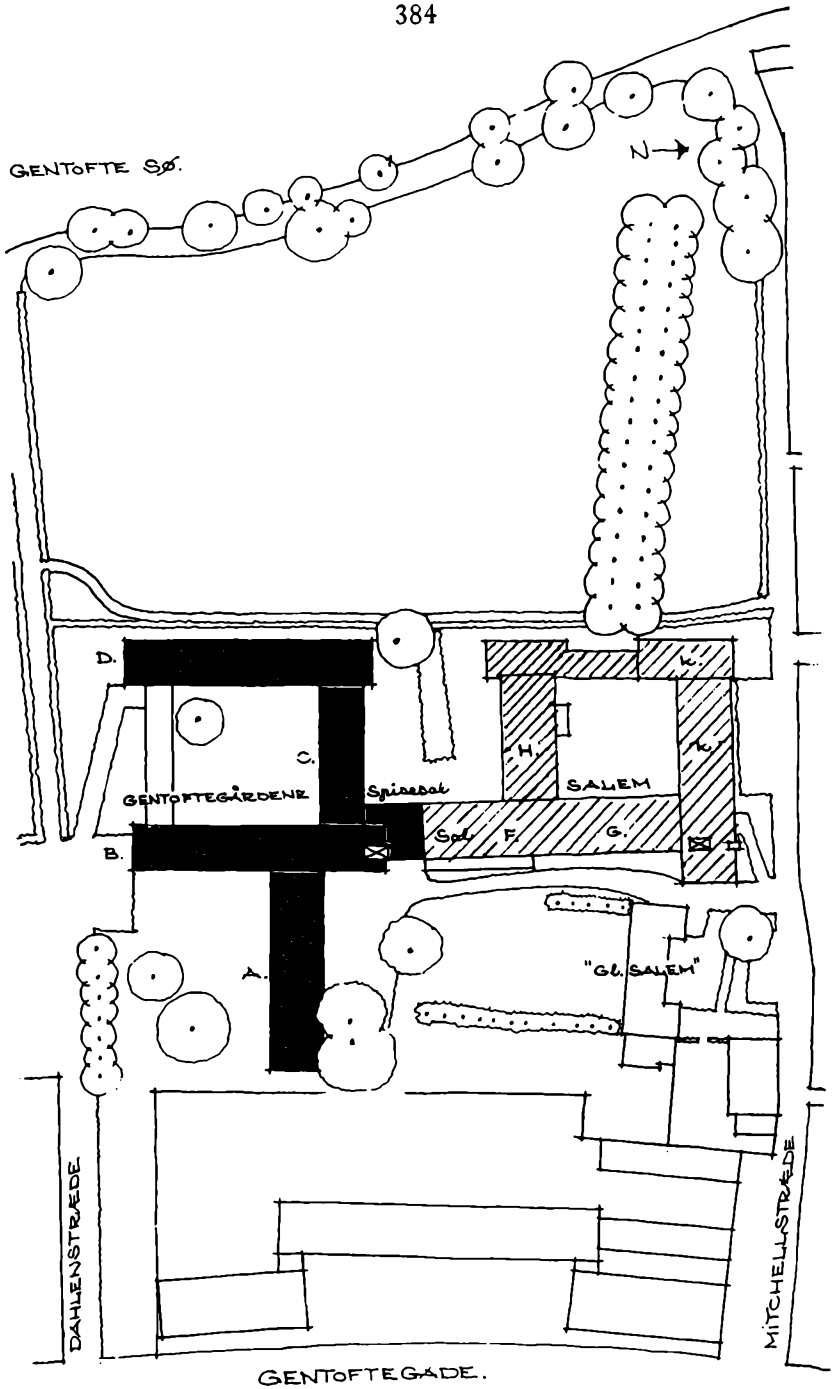

Plan over Salem og Klochershave

menteret til driften, ikke slog til grundet på pengenes forringede værdi, og ved imødekommenhed fra livsarvingerne ændredes betingelserne således, at den del af parken, der lå nærmest Gentoftegade kunne sælges fra i 1952, hvorefter O. Nielsen kunne bygge sit store, moderne boligkompleks. Allerede i 1928 havde Gentofte kommune, da den ikke kunne købe grunden, lejet den del af haven, der ligger nærmest søen, på 100 år til anvendelse som folkepark.

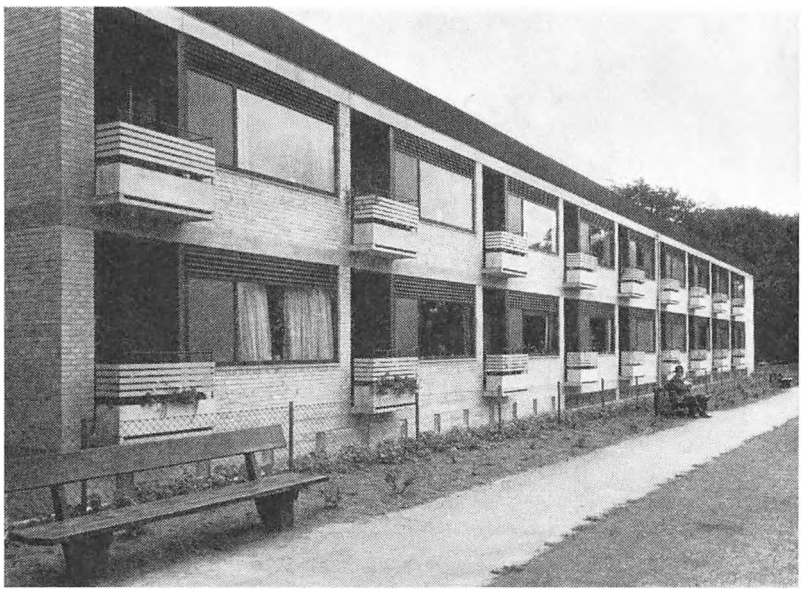

En del af Kløchershave, set fra søsiden

På grund af den ovenfor nævnte knebne økonomi kunne det gamle Salem i sine sidste år kun rumme 7 patienter; men efter at de snærende bånd var blevet løsnet, kunne *Gentofte kommune* i forbindelse med *Diakonissestiftelsen* tage fat på realiseringen af planen om et virkelig stort og tidssvarende sygehjem i forbindelse med et hjem for ældre borgere. Den økonomiske mulighed for gennemførelse af sidstnævnte projekt skabtes gennem et legat på 1½ million kroner, som Gentofte kommune havde stiftet i juli 1957 til opførelse og drift af boliger og plejehjem for ældre Gentofteborgere, der ikke kan komme på de almindelige alderdomshjem eller få folkepensionistboliger.

De to nye institutioner *Salem* og Gentoftegårdene, eller som

den sidstnævnte senere er blevet kaldt *Kløckershave,* er bygget 1961—63 af arkitekterne *Hans Erling Langkilde* og *Ib Martin Jensen.* Indvielsen fandt sted henholdsvis 30. august og 1. december 1963. Det er herefter således, at den selvejende institution *Salem* og legatinstitutionen *Kløckershave* henholdsvis drives og administreres af Diakonissestiftelsen, således at førstnævntes tekniske anlæg er fælles for begge institutioner. Forstanderinden er søster *Marie Jensen.* Som det fremgår af hosstående plan, ligger begge bygninger meget smukt. En del af værelserne har udsigt gennem parken udover Gentofte sø, bygningerne er ikke over to etager og indrettet efter de allernyeste principper.

Salem, Mitchellstræde 5, har plads til 44 ældre svagelige mennesker, og det daglige arbejde varetages af syv diakonisser, en økonoma med to assistenter og tolv sygemedhjælpere. Gentofte kommune har ret til at disponere over 15 pladser, og der er truffet aftale med Diakonissestiftelsen om, at kommunen betaler mere end halvdelen af de 1500 kr. om måneden, som en sengeplads koster.

Kløckershave, Dahlénstræde 6, rummer 14 enkelt værelser til en mdl. leje af 725 kroner, 37 et-værelses lejligheder til 575—675 kroner om måneden og 12 to-værelsers lejligheder til 925 kroner om måneden incl. varme og middagsmad, der tilberedes i Salems køkken, og som indtages i spisesalen. I nogle af værelserne er inkluderet fuld kost og rengøring. Der betales et indskud på 1300—2100 kroner. Kløckershave kan normalt ikke yde pleje til beboerne, men disse kan under sygdom få maden bragt fra Salem. I tilfælde af vedvarende sygdom kan eventuelt skaffes plads på sygestuerne. Iøvrigt beholder beboerne her deres egen læge, medens patienterne på Salem har hjemmets faste læge, dr. *Kay Ellern.* Ansøgning til disse institutioner sker — bilagt med lægeattest — til Gentofte kommunes socialdirektorat.

Sygehjemmet Kirkevej 32, Charlottenlund (der tidligere er omtalt) blev 1. novbr. 1963 erhvervet af Gentofte kommune, således at der, i lighed med hvad der var tilfældet med Kløckershave, indgik legatmidler i købesummen. Hjemmet var grundlagt af fru *Alma Thorsteinsson* 15. august 1938 og siden drevet af hende indtil kommunens overtagelse. Herefter er der sket en gennemgribende restaurering, ligesom husets indre på mange måder er helt forandret. Der hører en smuk have til sygehjemmet. De 19 beboere har alle eneværelser med pleje og fuld kost, som leveres fra

Sygehjemmet Kirkevej 32 i Charlottenlund

det nærliggende Ordruplund. Ansøgning om optagelse sker gennem socialdirektoratet. Beboerne beholder ved indflytningen deres sædvanlige læge.

Hvile- og Plejehjem.

Udover de egentlige private sygehjem, der forestås af en sygeplejerske, og hvortil der i reglen er knyttet en fast læge, finder man i kommunen en række *hvile- og plejehjem* samt *hjem for ældre,* der igennem kortere eller længere tid har været bolig for gamle mennesker.

Aurebo, Aurehøjvej 7, Hellerup, grundlagt 1958, har plads til 22 personer. *Charlottenlund Pleje- og hvilehjem,* Enighedsvej 19, fra 1955, beboes af 21 patienter. *Fru Anna Glarsings Hvilehjem,* Vitus Berings Alle 7, Klampenborg, begyndte 1953 og beboes af 6 ældre damer. *Hvile- og Plejehjemmet Helle,* Marievej 21, Hellerup, er grundlagt 1937 og beboes for tiden af 11 personer. *Plejehjemmet Helleruphus,* A. N. Hansens Alle 28, Hellerup, begyndte 1961 og har plads til 23 beboere. *Cathrine Poulsens Hjem for ældre,* Taffelbays Alle 6, Hellerup, er fra 1957 og beboes for tiden af 7 ældre damer. *Mariehjemmene,* hjem for ældre, ved sygeplejerske fru Rose-Marie Rørdam Holm. Tre af disse hjem er beliggende her i kommunen, nemlig hvilehjemmet *Rose-Marie,* Bro-

dersens Alle 16, fra 1958, *Else-Marie,* Helleruplunds Alle 27, ligeledes fra 1958 og det nyetablerede *Bertha-Marie,* Niels Andersensvej 13 A, Gentofte. Disse hjem har tilsammen et halvt hundrede pladser. *Bernstorff,* hjem for ældre, Slotsvej 8, Charlottenlund, ved sygeplejerske L. Juul fra 1950 med plads for 10 beboere og plejehjemmet *Camø,* Slotsvej 52, Charlottenlund, fra 1958, har ligeledes fortrinsvis ældre mennesker. Sygeplejerske *Bertha Wesenberg-Lunds hjem for ældre,* Svejgårdsvej 37, Hellerup, har 4 beboere. Den store ejendom, tidligere villa Barnekow, Lille Fredensvej 6 B, Charlottenlund, er i sommeren 1964 efter en større ombygning indrettet til pleje- og hvilehjem for 21 ældre beboere under navnet *Fredenshvile.*

Ved en undersøgelse pr. 1. april 1963, før *Kløckershave* og det nye *Salem* blev taget i brug, foretog forfatteren af denne meddelelse en optælling af geriatriske patienter på institutioner i Gentofte kommune, hvis resultat fremgår af hosstående skema. Det ses umiddelbart, at patienter over 85 år og i aldersgruppen 80—84 år er meget stærkt repræsenteret på syge- og plejehjem, samt at kvinderne er i betydelig overtal.

Fordelingen af geriatiske patienter på institutioner i Gentofte kommune.

	Køn	Ordrup-lund	Solhjem	Vesterled	Samv. menig-hedspl. sygehjem	Kbh. og omegns sygehjem	Private sygehjem	Private plejehjem	Ialt
I									
Aldersgruppe	M	11	10	3		9	8	14	55
født før 1/1-1878 ..	K	13	27	12	1	23	26	37	139
II									
Femårsgruppe	M	8	3	1		4	9	17	42
født 1878—1882 incl.	K	7	17	12	7	28	42	42	155
III									
Femårsgruppe	M	4	8	3	3	2	4	13	37
født 1883—1887 incl.	K	6	10	4	9	13	20	20	82
IV									
Femårsgruppe	M	4	1	2			3	12	22
født 1888—1892 incl.	K	7	10	4	3	7	4	11	46
V									
Femårsgruppe	M	5	3					3	11
født 1893—1897 incl.	K	3	9	3	1	9	2	10	37
Summa:		68	98	44	24	95	118	179	626

Pensionater.

Ved den ovenfor omtalte undersøgelse om de gamles ophold i 1963 viste det sig, at 66 (15 mænd og 51 kvinder) boede på pensioner i kommunen. Dette tal er siden reduceret, idet en del pensioner ikke længere ser sig i stand til at huse ældre folk på grund af vanskelighed ved at skaffe hushjælp. Nedenstående liste over pensionater bør derfor *ikke* anvendes som nøgle ved eftersøgning af et fremtidigt ophold, men kun tages som en meddelelse om en del steder, der i mange år — flere lige fra århundredeskiftet — har været og muligvis er rammen om gamle menneskers tilværelse. Pensionsprisen i 1963 var fra cirka 600 kr. månedlig til cirka 900 kr., idet de mest eksklusive værelser dog kom op på en pris af 1200 kr.

Pension *Bjørn* (tidligere Gøttsche), Skovvangen 28, Charlottenfund, fra 1925, modtog tidligere indtil 12 gamle, men er fra 1964 kun indstillet på at modtage yngre pensionærer. *Casa Blanca,* Sofievej 17, Hellerup, var tidligere sygehjem, men er nu pension for 6 ældre kvindelige beboere. Pension *Codan,* stammer fra 1898 og var i begyndelsen et badeetablissement; den ligger på Strandvej 302 i Klampenborg og har igennem årene huset mange gamle mennesker, men beboes nu fortrinsvis af yngre. *Constantia,* Strandvejen 231, Hellerup, beboes nu kun af få ældre, ligesom pension *Dirksen,* Wernersvej 10, Charlottenlund, der begyndte allerede 1913. På fru *Alma Larsens pensionat,* Skovholmsvej 9, Charlottenlund, bor omkring en halv snes ældre kvindelige pensionærer. Pension *Mørck,* Vitus Berings Alle 8—10, Klampenborg, der stammer fra 1903, havde tidligere mange ældre pensionærer, men er nu almindelig hotelpension. *Fredly,* Skovvej 7, Gentofte, er grundlagt 1945 og har for tiden plads til 11 personer. *Lille Ejgaard,* Ejgårdsvej 15, Charlottenlund, og fru *Inger Sørensens* pensionat, Kornvej 2, Charlottenlund, har fulgt den samme linie. *Øresundshøj,* Øresundshøj 10 B, Charlottenlund, har gennem mange år været hjem for ældre. Herudover er et ukendt antal gamle mennesker på kost og logi ved fremleje rundt omkring i kommunen.

Folkepensionistboliger og boliger for pensionister ifølge boligstøtteloven.

Ifølge folkeforsikringsloven af 1937 kan kommunalbestyrelser, der erhverver eller lader opføre særlige bygninger til indretning af billige boliger for vanskeligt stillede aldersrentenydere (folkepensionister), opføre 4/5 af den årlige udgift som aldersrenteudgift med deraf følgende adgang til refusion. Kort efter denne lovs ikrafttræden opførte Gentofte kommune den første folkepensionistbolig *Hyldebo,* Hyldegårdsvej 11, Charlottenlund, der blev taget i brug 1. oktober 1939. Ejendommen rummer 9 to-værelses og 9 1-værelses lejligheder til en månedlig leje af henholdsvis 76 og 64 kroner. Herefter fulgte i 1943 folkepensionistboligerne på *Charlottenlundvej 8,* og de følgende år *Stolpegårdsvej 21—43.* Boligerne på *Ermelundsvej 41* er bygget således, at de har en vis administrativ tilknytning til alderdomshjemmet Solhjem. Februar 1961 blev den store røde 3-etagers folkepensionistbolig på *Broholms Alle 19 A—27* i Charlottenlund taget i brug. Boliger af denne art skal godkendes af arbejds- og socialministeriet.

I medfør af lov af 27. december 1958 kan folkepensionister i visse tilfælde få nedsættelse af lejen, således at disses egen udgift bliver som i en folkepensionistbolig. På denne måde er der givet folkepensionister billige lejligheder i Kildegårdsparken, Nordre Munkegård og Mosegårdsparken.

Antallet af folkepensionistlejligheder og lejligheder med tilskud var i året 1962 286 et-værelses og 44 to-værelsers.

Kirken og de gamle.

Gentofte kommune består af 11 sogne, hvoraf de to er katolske. En del af præsternes virke består i aflæggelse af *husbesøg,* og en stor del af disse vil selvsagt gælde de gamle, som selv er forhindret i at færdes. Nogle af præsterne aflægger tillige sådanne besøg ved forskellige private syge- og plejehjem, hvor de efterhånden har fået mere fast tilknytning. De kommunale alderdomshjem og nogle af de større private sygehjem har *fast ansat præst,* der holder gudstjeneste og andagt en gang om ugen på de forskellige afdelinger. Endvidere er der arrangeret *møder i menighedshuset* en gang om måneden, i reglen under ledelse af kordegnen, hvor præsten taler for de gamle. *Ensomme Gamles Værn*

holder i vinterhalvåret vinterstue, hvor der desuden er forskellig underholdning af den ene eller den anden art. *Menighedsplejen,* der udøves af menighedssygeplejersken, vil antagelig efter at socialvæsenets og sygekassernes pligter efterhånden er blevet mere udformet og præciseret blive mindre sygeplejepræget, men mere mentalhygiejnisk. I overensstemmelse hermed overvejer man i fremtiden at betegne menighedssygeplejersken som *sognemedhjælper.*

De gamles biblioteksbetjening.

Biblioteksbetjeningen af kommunens alderdomshjem i Ordrup og i Gentofte startede allerede i 1919, idet man fra kommunebiblioteket stillede et par bogdepoter til rådighed for de gamle. Siden slutningen af 1930erne har det ugentlige udlån været varetaget af en faguddannet bibliotekar, dels for de oppegående fra en fast bogsamling hvert sted og dels for de syge og gangbesværede ved hjælp af bogvogne, der besøger stuerne. På alderdomshjemmet *Vesterled* foregår udlånet udelukkende fra bogvogn. Biblioteksbenyttelsen var i 1962/63 således: Ordruplund 3581 bind, Solhjem 2523 bind og Vesterled 1439 bind.

Fysioterapi og de gamle.

Blandt de sygdomme, der i større eller mindre grad virker funktionshæmmende især på gamle mennesker, indtager lidelser i bevægeapparatet, nemlig gigtagtige lidelser samt følgesygdomme efter benbrud og lammelser, en særlig stilling, fordi de foruden lægehjælp ofte kræver en anden specialkyndig bistand. De såkaldte fysiurgiske lidelser tiltager stærkt med alderen, og det er ikke overraskende, at en meget stor del af de patienter, der behandles på sygekassernes fysiurgiske klinikker er folk over 65 år. Tidligere var der knyttet en fysiurgisk klinik til hver af de tre lokale sygekasser. Efter indførelse af enhedssygekasse er denne behandling blevet centraliseret. Den fysiurgiske behandling ordineres af den praktiserende læge eller af en speciallæge og udføres af *fysioterapeuten,* der er ansat på hospitalet, en privatklinik, en af sygekassens kliniker, eller som er privat praktiserende. De trange hospitalsforhold medfører i mange tilfælde, at en fysiurgisk behandling, der er påbegyndt på sygehuset, må fortsættes i hjem-

met eller muligvis på det alderdomshjem, hvortil patienten overføres direkte fra hospitalet. Der er derfor knyttet en fysioterapeut til hvert af alderdomshjemmene. Den væsentligste del af hendes virke består i aktiv fysisk genoptræning, et arbejde, der ikke alene er af helbredsmæssig og psykisk betydning for den enkelte patient, men også er af social værdi, fordi patienten hermed hjælpes frem til bedre at kunne klare sig selv.

Beskæftigelsesterapi og de gamle.

Beskæftigelsesterapien er et ret nyt og meget betydningsfuldt felt indenfor behandlingen af de gamle. Man søger hermed på forskellig måde at genoptræne patienterne både psykisk og fysisk, således at de bliver mere harmoniske og mere selvhjulpne. Skolen for beskæftigelsesterapeuter oprettedes i 1935, og der har været beskætigelsesterapi på Amtssygehuset siden 1949, idet formålet er at revalidere patienterne, således at disse atter kan fortsætte deres erhverv, såvidt muligt på normal vis. Lader dette sig ikke gøre, forsøger man med en omskoling. Det er klart at en sådan revalidering i den erhvervsdygtige alder også vil komme patienterne til gode i de sene år.

Siden 1957 har der været ansat 2 beskæftigelsesterapeuter ved *Gentofte kommune* med tjeneste ved de tre alderdomshjem. Her er formålet at genoptræne de gamle, dels ved at etablere en indbyrdes kontakt ved forskellige fællesforetagender på afdelingerne for eksempel sang, dans og anden aktiv underholdning, dels at sysselsætte patienterne med forskellige håndarbejder, af hvilke kurvefletning, syning og vævning er de hyppigst anvendte. En del af de private sygehjem har ligeledes en fast tilknyttet beskæftigelsesterapeut.

Det er almindeligt anerkendt, at denne behandling er af meget stor værdi for de gamle, såvel de senile, der på denne måde bliver underholdt, som de mere aktive, der har megen glæde af at kunne lære noget nyt og skabe ting af værdi, samtidig med at de åndeligt og fysisk holdes i form.

Fodpleje og de gamle.

Det er en kendt sag, at folks vanskeligheder med fødder ofte tiltager med alderen. Man må derfor anbefale folk allerede i de

yngre år at være agtpågivende med hensyn til fodhygiejne og anvendelse af det rette fodtøj. Ved allerede indtrufne besværligheder bør man søge læge, der eventuelt kan henvise til bandagist eller ortopædisk behandling. Mange ældre mennesker søger regelmæssigt fodplejere, af hvilke der findes en del i kommunen. Flere af disse er autoriserede af Den almindelige danske Lægeforening. Der er knyttet fodplejersker til de kommunale alderdomshjem.

De gamles helbredstilstand, og hvorledes de gamles behov for hjælpeforanstaltninger for tiden søges dækket i Gentofte kommune.

Pr. 1. april 1963 blev der, ved hjælp af et spørgeskema, der udsendtes til samtlige læger med praksis indenfor kommunen, gjort et forsøg på at skaffe et realistisk billede af helbredstilstanden hos kommunens indbyggere over 65 år.

Skemaet blev besvaret af 90 % af lægerne med sygekassepraksis og kom således til at dække 86 % af dette klientel. En udførlig redegørelse om denne undersøgelse findes i „Ugeskrift for Læger" 25-X-1963, hvorfor kun enkelte hovedpunkter af almen interesse skal nævnes på dette sted. Lægerne blev anmodet om at anføre, hvorvidt deres patienter var raske (d. v. s. fysisk og psykisk relativt vel konserverede) eller om de kunne henføres til en af en række hoveddiagnoser, og i så fald kun såfremt sygdommen var væsentlig, langvarig og behandlingskrævende. Patienterne var delt efter køn og i 5-års grupper fra 65 år og opefter. Hovedlidelserne var: lidelser i centralnervesystemet, i kredsløbet, i luftvejene, i fordøjelsesorganerne, i urinvejssystemet, i stofskiftet og i bevægeapparatet. Man fik således på et stort materiale i en vel afgrænset befolkning et udtryk for den procentvise fordeling af de vigtigste sygdomme i de forskellige aldersgrupper. Det viste sig, at cirka 66 % af de 65—70-årige kunne betegnes som raske, medens kun cirka 36 % af de ældste fik denne betegnelse. Som ventelig steg sygdomsfrekvensen betydeligt med alderen.

Samtidig anførte lægerne, hvormange af disse patienter der allerede havde ophold på syge- og plejehjem og hvormange, der havde rimeligt behov for optagelse. Det viste sig, at behovet herfor var cirka 4 gange så stort, som ventelisten til de kommunale alderdomshjem gav udtryk for. Denne differens kan antagelig forklares ved, at mange på forhånd opgiver at få et i og for sig ri-

meligt behov for optagelse tilfredsstillet — i reglen på bekostning af patientens pleje. Et almindeligt forhold er ligeledes, at patienterne indtil det sidste vægrer sig mod optagelse, udfra et forståeligt ønske om at bevare hjemmet. Sådanne — overgemte — patienters optagelse kan på den måde blive meget akut, hvilket medfører, at andre patienter, der har ventet længe, bliver skudt yderligere tilbage.

De gamles forhold i fremtiden.

En historisk meddelelse omfatter hovedsagelig fortiden, omendskønt nutidshistorie også er et anerkendt emne blandt lokalhistorikere; det er derfor med forsigtighed og forbehold, at jeg til sidst vover at rette blikket fremover.

Erkendelsen af vort store ansvar med hensyn til de gamles fremtid er blevet vakt indenfor vide kredse af samfundet; og indenfor centraladministrationen, kommunestyret og sundhedsvæsenet har man indset, at det er uomgængelig nødvendigt i den nærmeste fremtid at løse meget store problemer på alderdomsforsorgens område, og at man må se i øjnene, at der må ofres meget store summer på løsning af denne opgave.

Som tidligere omtalt var i 1940 7,7 %, i 1950 9,0 % og i dag 11,0 % af den danske befolkning over 65 år. I 1970 vil antagelig cirka 12 % være i den geriatriske alder. I løbet af 30 år er stigningen i de gamles andel af folketallet på 50 %. Man har anslået, at Danmarks befolkning i 1980 vil være steget med cirka 10 %, medens antallet af personer over 65 vil være steget med 40 %. Som tidligere omtalt stiger de tilsvarende tal — af forskellige årsager — endnu stærkere i Gentofte kommune, hvor procenten allerede nu er oppe på 12,5 %. Dette rejser spørgsmålet, om problemerne med hensyn til alderdomshjem og andre hjælpeforanstaltninger ikke bør løses med større centralt overblik end tidligere, uden at man dog kan undvære et samtidigt kommunalt initiativ.

Der er foretaget en meget vidtgående undersøgelse om aldersfordelingen af patienterne på kirurgiske og medicinske afdelinger samt på statshospitalerne, og det har vist sig, at en fjerdedel af alle indlagte patienter på sygehuset og en trediedel af patienterne på sindssygehospitalerne er over 60 år. En stor del af disse patienter er egentlige plejepatienter, der ikke behøver hospitalisering,

men som beslaglægger disse kostbare senge af sociale grunde til gene for de patienter, som venter på behandling.

Med denne statistiske baggrund søges problemerne løst på flere felter. De gamles økonomi ønskes forbedret indenfor alle samfundsgrene gennem et stort reformforslag, der dels tilsigter gennemførelsen af fuld folkepension for alle borgere over 67 år uanset indtægt, dels medfører en væsentlig stigning af den nuværende pension. Begge dele vil antagelig blive gennemført etapevis over henholdsvis 5 og 3 år med start fra 1. april 1965.

Endvidere påtænker man en udvidet hjælp til de gamle i deres eget hjem, såvel af hensyn til de gamle selv, som af hensyn til at de hermed forbundne udgifter er mindre end ved institutionsbehandling. I Gentofte kommune har man, som tidligere omtalt, taget mange hjælpeforanstaltninger i anvendelse på disse områder, men effektiviteten skorter på, at der ikke står tilstrækkelig personale til rådighed.

Selv med en øget hjemmehjælp vil antagelig cirka 4 % af alle personer over 65 år have behov for egentlig pleje på institution, hvorfor et intensiveret byggeri af disse er ubetinget nødvendigt. Her vil der blive brug for ethvert initiativ såvel statsligt og kommunalt som privat. Det er sandsynligt, at de meget store institutioner vil blive afløst af mindre. Gentofte kommune har i de sidste år vist, at den har opmærksomheden henledt på, at også selvpensionisterne har store problemer, som de ikke kan løse ved egen hjælp. Beskæftigelsesterapien vil i fremtiden komme til at indtage en mere betydende plads, og der vil ikke blive bygget nye plejehjem, uden at tilstrækkelig plads til denne behandling er tilgodeset. Det er imidlertid ikke nok med udvidelse af plejehjemspladsernes antal. En stadig stigende del af de gamle vil have behov for behandling på en egentlig sygeafdeling, det være sig på en speciel geriatrisk afdeling på sygehuset eller på alderdomshjemmenes særlige sygeafdelinger, hvor presset allerede nu er meget stort. Der vil i fremtiden også blive brug for genoptræningscentre og for særlige daghospitaler, hvorfra patienterne efter fysiurgisk og beskæftigelsesterapeutisk behandling vil kunne hjemsendes.

Sideløbende med iværksættelsen af disse hjælpeforanstaltninger i hjemmet og på institutionerne vil personalespørgsmålet blive af afgørende betydning. Sygeplejerskernes interesse for arbejdet med og blandt de gamle bør aktiveres ved deltagelse i de allerede be-

stående kursus i geriatri for sygeplejersker samt ved genoptræningskurser. Der er næppe tvivl om, at den således vakte interesse, der selvsagt ikke behøver forud at have været til stede blandt de unge, yderligere vil blive stimuleret, såfremt de planlæggende og bevilgende myndigheder i tide vil indse nødvendigheden af, at arbejdsforholdene og ikke mindst boligforholdene for sygeplejerskerne indenfor denne gren af omsorgen bør være up to date eller helst forud for sin tid. Også sygemedhjælperne, på hvem en væsentlig del af det daglige arbejde hviler, må i fremtiden have de bedste arbejdsvilkår og en god uddannelse, såfremt man også her vil bevare de bedste indenfor arbejdet.

Ved socialministeriets skrivelse af 13. juli 1961 blev der nedsat et udvalg, der fik til opgave at undersøge problemer i forbindelse med alderdomshjem og hjem for kronisk syge, herunder omfanget af behovet for hjemmene og indretning af disse, uddannelse af personale, betaling for ophold på hjemmene og den offentlige finansiering af hjemmenes drift samt tilsynet med de private plejehjem. Dette udvalgs betænkning er refereret i „Ugeskrift for Læger" 15-X-63 og i en række faglige tidsskrifter. Hele dette meget store problemkompleks vil blive behandlet i folketinget i nærmeste fremtid, hvor det antagelig kan vente en bred forståelse og en velvillig behandling. De nye retningslinier vil sikkert blive af landsomfattende karakter, idet der forhåbentlig også i fremtiden vil blive mulighed for et lokalt initiativ såvel fra kommunen som fra privat side. For Gentofte kommunes vedkommende venter man snart at kunne realisere planerne om et genoptræningscenter for gamle og et nyt alderdomshjem.

3. december 1964 holdtes det første møde i et udvalg, som *Københavns Amtsråd* har ladet nedsætte med socialdirektør *E. Vilner* som formand. Formålet med dette centrale overblik er at samle og koordinere oplysninger om de enkelte kommuners ønsker med hensyn til hjemmehjælpsordninger samt sygehjem og plejehjem, således at disse arbejder kan sættes i gang på den mest hensigtsmæssige måde, så snart byggetilladelse fra boligministeriet foreligger.

KILDER.

Før og nu. 1921.
L. I. Brandes: Mine Arbejders Historie 1894.
Forhandlingsprotokol for Gjentofte sogns sygeunderstøttelses- og hjælpesamfund.
Svend Hauge: I troskab mod kaldet. Den danske diakonissestiftelse 1863—1963.
Johan V. Adolphs gavebrev af 27. marts 1909.
Solhjem, Gentofte Kommunes alderdomshjem. En brochure.
Samtaler med bogbinder frk. Ingrid Adolph.
L. Gotfredsen: Gjentofte kommunestyre, 1842—1942.
L. Gotfredsen: Gentofte I-III, 1954.
Steffen Linvald: Gentofte, 1963.
Vagn Dyssel: Sundhedsvæsenet i Gentofte Kommune. Dette tidsskrift 1958.
Vagn Dyssel: Gamle i Gentofte. Ugeskrift for Læger 25/10 1963.
Meddelelse til beboerne fra legatet Gentoftegårde.
Diverse artikler i Villabyernes Blad.
Gentofte Kommunalbestyrelses offentlige forhandlinger 1962—63.
Beretning fra Gentofte Kommunes Socialdirektorat 1962—63.
Beretning fra Gentofte Kommunes Biblioteksvæsen 1963.
Diverse love og anordninger.
Betænkning vedrørende alderdomshjem og plejehjem.
Geriatri, Bibliothek for læger 1960.

NAVNEHENVISNINGER:

* betyder billede eller kort.

A. N. Hansens Allé, 96, 387.
Abrahamstrup amt, 65, 66, 68.
Academicum Catholicum, 142.
Adelaïde, 166, 196.
Adelgade, 167, 189.
Adolph, F. T., 382.
Adolph, F. Th., 382.
Adolph, Johan D. S., 382.
Adolph, Johan V., 382*, 383.
Adolph, Johs. V., 161, 364.
Adolph's Cikoriefabrik, 382.
Adolph's Enke, Fr. Th., 382.
Adolphsvej, 144.
Agerholm, Betty, 139.
Agertoften, 145.
Ahlmann-Ohlsen, Thomas, 149.
A-influenzaepidemien, 170*.
Alberti, justitsminister, 378.
Albrectsen, Sigurd Riber, 368.
Alderdomshjem, foreningen, 160.
Alderdomshjemmet Solhjem, (se Solhjem).
Alderdomshjemmet Vesterled, (se Vesterled).
Aldersrente, 364.
Alexandra, dronning, 157.
Alexandrapavillon, 220.
Alhambra, 225.
Alma Larsens pensionat, se pensioner.
Almindelige Brandforsikring for Landbygninger, Den, 231.
Almindelige Danske Lægeforening, Den, 147, 393.
Alrunevej, 150.
Alsted herred, 66.
Amager, 66, 67, 77.
Amager birk, 76, 85.
Amager Landevej, 76.
Amagerbrogade, 188.
Amaliegade, 185.
Amerika, 52, 102.
Ammentorp, Christian, Emil Anker, 85.
Ammitzbøll. Grethe, 374.
Amtsforsørgelsesanstalt, 364.
Amtslægen, 367.
Amtsplejestiftelsen for kronisk syge, 156.
Amtsrådet, 156, 158.
Amtsygehuset på Frederiksberg, 181.
Amtssygehuset i Gentofte, 62, 102, 128, 132, 143, 150, 155*, 156, 157, 167, 168, 169, 171, 181, 184, 191, 203, 205, 206*, 373, 392.
Amtssygehuset i Lyngby, 129, 153, 154, 181.
Amtssygehuset på Nyelandsvej, 154, 156.
Amtssygehuset Nørrebro, 152.
2. april 1801, 114.
Anden verdenskrig, 56.
Andersdatter, Losie, 261, 263.
Andersen, A. Harrestrup, 157.
Andersen, Anna M., 194.
Andersen, Anton. Boghandel, 135.
Andersen, Christen, 247, 314, 315, 316.
Andersen, David, 13, 14.
Andersen, Erik Wainø, 156.
Andersen, H. C., 56.
Andersen, Hans, 245.
Andersen, Holger, 54, 55.
Andersen, Ib, 156.
Andersen, Kai, 368.
Andersen, M. Siggaard, 156.
Andersen, Niels, 86, 254, 258, 265.
Andersen, Ole, 352.
Andersen, P., 362.
Andersen, Peder, 93, 302, 303.
Andersen, Rasmus, 93.
Andersen, S. Ry, 157.
Andersen, V. Fogh, 168.
Andreasen, Hermand, 258.
Andresen, K., 37.
Andresen, Ludvig Frederik, 135, 160, 374.
Andresen, Peter Frederik, 135.
Anna, dronning, g. m. Jacob I, Skotland, 7.
Anna, pige på Gyldenlund, 12, 13.
Annasvej, 189.

Anne, krudtmesterens kone, 16.
Annettevej, 194.
Apoteker, 170.
Arbejdernes samariterforbund, 169.
Arbejds- og forsørgelsesanstalten, 160.
Arbejdstilsynet, 151.
Arends., C., 123.
Arends, Frederik Otto, 135.
Arntzen, Leif, 155.
Artois, greve, 100.
Astrid å Rogvis klinik, 203.
Astrup, 134.
Aumont, C. G. A., 132.
Aumont, Hans Conrad, 132, 172.
Aurebo, 387.
Aurehøjvej, 150, 167, 387.

Bache, Christian Peter Mathias, 85.
Baden, Thorkel, 24, 233.
Bagsværd,32, 36, 40, 56, 100.
Bahrendorff-Petersen, Augusta, 187, 189*.
Baildon, Thomas, 344.
Bakkebo, 151, 360*, 362.
Bakkedal, 151.
Bakkegård, Nordre, 238, 239.
Bakkegård, Søndre, 237, 239, 240* 241*, 242.
Bakkemanden, 35.
Ballerup, 13, 15, 81, 258.
Balsgaard, Carl, 115.
Barfred, kaptajn, 70.
Bartels, Erik D., 156.
Barmwater, Knud, 149.
Barnekow, 388.
Basoeroean, 136.
Batavia, 139.
Baunegård, 242, 243*, 244.
Baunegårdsvej, 172, 187, 379, 380.
Bech, Ole Jensen, 171, 366.
Becker, Burman, 40.
Begravelseshjælp, 366, 369.
Bellevue, 28, 213.
Bends, J. C., 124.
Bendsen, distriksjordemoder, fru, 186, 187.
Benzondal, 68, 70.
Berger, Karl, 91, 112, 113.
Bergersvej, 154.
Berlingske Tidende, 49, 108, 131.
Bernstorff, A. P., 24, 46, 69, 89, 90, 92.
Bernstorff, familien, 46.
Bernstorff, hjem for ældre, 388.
Bernstorff Gods, 86, 99, 256, 272, 313.
Bernstorff slot, 46, 48, 89, 107, 109*, 114, 141.
Bernstorffsvej, 77, 138, 148, 149, 150, 157, 168, 169, 170, 188, 380.
Bertha Wesenberg-Lunds hjem for ældre, 388.
Bertha-Marie, se Hvilehjemmet Bertha-Marie.
Beskæftigelsesterapeuter, 167.
Beskæftigelsesterapi og de gamle, 392.
Besættelsestiden, 198.
Beutner, kaptajn, 72.
Beyer, A. F., 72.
Bidrag til Jordemodervæsenets Historie i det 18. århundrede, 184.
Bie, Jesper, 143, 145.
Biener, E., 160.
Bille, Carl, 115.
Bille, Sigrid, 188, 189.
Bille Brahe, Johan Christian, 85.
Bille og Marcussens Fødehjem, 190*.
Billige boliger, Foreningen, 365.
Birkely, se Sygehjemmet Birkely.
Birkerød sogn, 67.
Bisgaard, C. F., 381.
Bjerregård, 92.
Bjerregaard, Hans Jensen, 51.
Bjørn, se pensioner.
Blegdamshospitalet, 151.
Blegdamsvej, 83*.
Bleking, 9.
Bliden, 21.
Bloustrød sogn, 67.
Blåtårn, 71*, 72, 79, 81, 82.
Boas, Erik, 138, 160, 164, 374.
Bobé, Louis, 26, 28.
Bodilshvile, 47, 140.
Boeck, Victor, 136.
Boisen, B. F. O., 86.
Boisen, provst, 362.
Bojesen, Henning, 315, 316, 317.
Bojlén, Knud, 163.

Bolette, portnerske på Øregård, 50.
Boliger for pensionister, 390.
Boligstøtteloven, 390.
Bonderup, 65, 85.
Bondo, Erik, 124.
Borgerhjemmet, 187, 191, 365.
Bornholm, 64, 70.
Both, L., 34.
Boyesgade, 67.
Brahe, Thyge, 5, 6, 7.
Bramsvej, 380.
Brandes, Ludvig Israel, 376, 378.
Brandforsikring gennem 150 år, 237.
Brandforsikringens taksationsprotokoller, 231.
Brandt, G. N., 104.
Brandvæsenet, 169.
Brannersvej, 139.
Brasen, H., 227.
Braune, H., 159.
Brede, 32, 139.
Brede klædefabrik, 47.
Bredesteen, 33.
Bredgade, 124, 201.
Bregnegård, 234, 244, 245*, 246.
Bremerholm, 15.
Breson, Leo, 380.
Breum, lokomotivfører, 226.
Brinchmann, Henrik, 27, 28, 30, 31.
Brinchmanns Kilde, 22, 26, 27, 28, 30.
Bro, Flemming, 150.
Brockdorff, Caroline, 46.
Brockenhuus, Henrik Adam, 64.
Brockenhuus, Oluf, 64.
Brodersen, J. P. B., 129.
Brodersen, Nicolaj Johannes, 128, 152.
Brodersens Allé, 387, 388.
Brogård, 234, 246, 247*, 248 .
Brogårdsvej, 143, 145, 160, 162, 376.
Brogårdsvænget, 163, 364.
„Brogårdsvænget", Børnehjemmet, 163.
Broholms Allé, 390.
Brun, Georg, 156.
Brun, Martin, 30.
Bruun, Andreas, 233.
Bruun, etatsråd, 304.
Brændte Ole, 54.
Bræstrup, Agnete, f. Thomsen, 151.
Bræstrup, Povl W., 156, 163.
Brødsgaard, Harald Valdemar, 147, 148.
Brøndbyevester, 258.
Brønsholm, 12.
Brønshøj, 18, 31, 34, 48, 53, 58, 72.
Brønshøj Kirke, 34.
Brønshøj-Rødovre sogneforstanderskab, 72.
Braager, M., 160.
Buddinge, 36, 37, 52.
Bugge, Amalie Magdalena, 345.
Bugge, Simon, 123.
Buhl, Ellen, 144.
Bundgaard, Agnes, 167, 186.
Buntzen, Heinrich, 115*.
Busk, Poul, 148, 150.
Bydinge, 36.
Bydinge-Dysser, 36.
Bülowsvej, 219.
Byrn, Willy, 150.
„Bøgehøj 8", fødeklinik, 193.
Bøllemosen, 14, 15.
Bølling, Anton Volqvartz, 142.
Børnehaver, 164.
Børnehjem, 163.
Børnehospitalet ved Gentofte station, 151.
Børnely, spædbørnshjemmet, 163.
Børneplejestationer, 164.
Børneværnsudvalg, 158.
Børstedrengene, 210, 213.
Baagø, student, 57.
Baagøe, Carl, 221.
Baastrup, Christian, 139, 140.

C. F. Gardes Allé (se Gardes Allé).
Callisensvej 68, 146, 168.
Camø, 388.
Carl XII, 8.
Carl Gustav, 7, 10, 34, 53, 54.
Carl Gustavs træ, 34.
Carlsbergdepotet, 168, 189.
Carøe, K., 184.
Casa Blanca, se pensioner.
Cathrine Poulsens Hjem for ældre, 387.
Centralsygehuset i Glostrup, 156.
Charlemant, 100.

Charlotte, se Sygehjemmet Charlotte.
Charlottenlund, 10*, 77, 86, 89, 107, 114, 122, 123, 132, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 144, 149, 162, 164, 166, 174, 188, 189, 191, 194, 196, 203, 213, 215, 217, 218, 221, 224, 225, 362, 363, 368, 369, 371, 380, 381, 386, 387, 388, 389, 390.
Charlottenlund fødeklinik, 203, 204*, 205*, 206.
Charlottenlund Pleje- og Hvilehjem, 387.
Charlottenlund skov, 224.
Charlottenlund slot, 107, 142.
Charlottenlund station, 137, 211, 215, 220.
Charlottenlund Traverbane, 134.
Charlottenlundvej 8, 364, 390.
Christensen, Amalie, 188.
Christensen, Balthazar, 72, 73*, 74, 75.
Christensen, Carla, 189.
Christensen, Hans, 117.
Christensen, Jens, 237.
Christensen, Niels, 15.
Christian III, 4.
Christian IV, 4, 6, 7.
Christian V, 27, 81.
Christian VI, 25.
Christian IX, 55, 141.
Christian X, 18, 55.
Christian X's hof, 130.
Christiansen, Max, 123.
Christiansen, pakker, 47.
Christiansen, Valdemar, 86.
Christiansgade, 72.
Christianshavn, 71*, 115.
Christiansholm, 31.
Christiansholmsvej, 135.
Christianshøj, se Sygehjemmet Christianshøj.
Christiansvej, 137, 140, 380, 381.
Christoffersen, Inger, 381.
Christophersen, krigsassessor,
Christophersen, Viggo Ernst Henrik, 129.
Clemmensen, Tove, 106, 114.
Codan, se pensioner.
Collegium chirurgicum, 122.
Collegium medicum, 122.
Constantia, se pensioner.
Corneliussen, Lars, 321, 322.
la Cour, 70.
la Cour, Poul, 140.
Curjel, J. S., 124.
Cyklebanen, 220, 224.

Dagbladet, 209, 212.
„Dagen", dagblad, 82.
Daghjem, 377.
Dagmar, kejserinde, 157.
Dahl, J., 22*.
Dahlénsstræde, 381, 386.
Dalmark, Peder Christian, 144.
Dam, Ejnar Axel, 143, 162, 379.
Dambmann, Rasmine, 187.
Damgaarden, 38, 232.
Damm, Valdemar Frederik, 146, 148.
Dampbådene til Bellevue, 213.
Danielsen, Georg Carl Alfred, 136.
„Danmark", spædbørnshjemmet, 163.
Dannevirke, 55.
Dansk Folkemindesamling, 18.
Dansk Røde Kors, 169.
Dansk Røde Kors børnehjem, 163.
Danske Helligsøer, 20.
Danske Jordemødre, 184.
Danske Kancelli, Det, 82.
Danske Lægestand, Den, 124, 167, 185.
Danske Statsbaner, 226, 227.
Danske Travselskab, Det, 135.
Daue, hr., 210.
„Dear Home", Mødre- og spædbørnshjemmet, 163.
Deutsche Wehrmacht - Kommandantur, 196.
Diabetikerhospitalet, 157.
Diakonisser, 370.
Diakonissestiftelsen, 161, 196, 382, 383, 385, 386.
Dianalund, 144.
Diemar, Svend, 149.
Difterivaccination, 169, 199.
Dirach, Hanne, 194.
Dirksen, se pensioner.
Distriktsjordemoderinstitutionen, 185.
Ditlevsen, Johan Gottlob, 124, 129, 152.
Ditlevsen, N. C. D. 129.

Ditmarsken, 40.
Djørup, E., 163.
Djørup, J., 163.
Djørup, Vilhelm, 123.
Dohns Minde, 146, 163.
Domus medica, 129.
Dorph, F. F., 212.
Drachmannsvej, 140.
Dragespringvandet, 41.
Drewsen, Christian, 35.
Drewsen, I. C., 35.
Drewsen, Johan, 15.
Drewsen, kammerråd, 72.
Drewsenske Hospital, Det, 152, 153*.
Dronehus, 71*.
Dronningens Enghave, 67, 68.
Dronninggaard, 45.
Drostrup Fattiggaard, 37.
Duntzfelts Allé, 149.
Dupont, A., 163.
Dybdal, Andreas, 85.
Dyhre-Nielsen, Grete, 144.
Dyhre-Poulsen, Niels, 144.
Dyrehaven, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33*, 54, 75, 77, 112, 114, 210, 211, 212, 213, 220.
Dyrehavevej, 170.
Dyrehavsbakken, 10, 220, 224.
Dyrehavstiden, 151.
Dyrehuset, 12.
Dyresteen, 33.
Dyssegård, 248*, 249*, 250.
Dyssegård sogn, 181, 182, 183.
Dyssegårdsvej, 144, 150.
Dyssel, Ludvig William, 137, 162, 379.
Dyssel, Vagn, 119, 137, 139, 140, 160, 163, 166, 177, 356, 374.
Dysseovnen, 36.
Dyveke, 5.
Døssing, Johannes, 145.
Dåstrup, 38.

Eckersberg, C. W., 8*, 10*, 71*, 114, 115.
Edelgave, 69.
Eggers, von, legationsråd, 306.
Ehrencron-Müller, 30, 48.
Eibye, 258.
Ejgården, 93, 110*, 232, 250*, 251, 252*.
Ejgårdsvej, 381.
Elisabeth, prinsesse, 4, 5.
Ellefolkene, 49.
Ellegård, Nordre, 251, 252*, 253.
Ellegaard, verdensmester, 220.
Ellegårdsvej, 145.
Ellekilde, Hans, 17, 20, 36.
Ellern, Kay, 143, 144, 162, 364, 376, 386.
Ellinorsvej, 196, 203.
Else-Marie, se Hvilehjemmet Else-Marie.
Eltorm, Helge, 156.
Elvstrøm, Hugo, 150.
Emdrup, 93.
Emdrup sø, 67.
Emiliekilde, 31.
Emiliekildevej, 157, 379, 380.
Enevælden, 54, 63.
Engelske hær, 34.
Engelskmandens grav, 94.
Enggård, Søndre, 234, 235, 254*, 255*.
Enghavevej, 67, 187.
Englænderne, 3, 8, 34, 55, 93, 94.
Englænderkrigen 1807–1814, 18, 34, 55.
Enighedsvej, 139, 140, 387.
Ensomme Gamles Værn, 390.
Eremitagen, 34, 54, 55.
Eremitagesletten, 54, 218, 224.
Eremitageslottet, 224.
Erichsen, Anders, 258.
Erichsen, Ejnar, 158, 366.
Erik af Pommeren, 3.
Erlandsen, Jakob, 45.
Ermelunden, 31.
Ermelundsvej, 77, 143, 376, 390.
Erslev, Poul, 93.
Esbensen, Niels, 261, 297.
Esbjerg, 150.
Espergærde, 7.
Esrom sø, 20.

Fabricius, Johannes, 379.
Fahle, Niels, 46, 50.
Fakse, 37.
Falck Rønne, Bone, 42.
Falcks redningsstation, 169.
Farimagsvejen, 212.

Farmen, fødehjem, 193.
Farum sogn, 67, 68.
Farum sø, 18, 20.
Fattigkassen, 158.
Fattigkommissionen, 158.
Fattigvæsenets lemmestiftelser, 376.
Ff-vogne, 228.
Fiehn, Fanny, 168, 191, 192*, 193, 195, 203.
Finseninstituttet, 138.
Finsens sanatorium, 146.
Fischer, Carl Otto, 149, 151.
Fischer, Marie, f. Beckett, 142.
Fischer, Paul, 114, 115.
Fix, Jenny, 194.
Fjeldsted, A., 368.
Flensborg, Erhard Winge, 151.
Fleuron, Svend, 31.
Flora, (omnibus), 218.
Florentzen, Anders Pedersen, 274.
Fodpleje og de gamle, 392.
Foersom, Sigrid, 380.
Fog, Elin, 163.
Fogh, Axel, 146.
Folkeforsikringslov af 20. maj 1933, 366, 390.
Folkepension, 367, 371.
Folkepensionistboliger, 390.
Broholms Allé 19A—27.
Charlottenlundvej 8.
Ermelundsvej 41.
Hyldebo, Hyldegårdsvej 11.
Stolpegårdsvej 21—43.
Desuden i
Kildegårdsparken.
Mosegårdsparken.
Nordre Munkegård.
Folketinget, 73, 396.
Forchhammer, Egil, 168.
Forenede Dampskibsselskab, Det, 11.
forenede sjællandske sygekasser, De, 174.
Foreningen af Lægevagtsstationer, 166.
Foreningen for familieplanlægning, 199.
Foreningen til opførelse af alderdomshjem, 364.
Forsørgelsesvæsenet, 158, 366.
Fortsættelsessygekasserne, 200, 366, 369.
Fortunen, 27, 28, 109*.
Fortunvej, 139.
Frandsen, Christiane, 373.
Frankrig, 100.
Frantsdatter, Bodil, 29.
Fredens Plads, 137.
Fredensborg, 146.
Fredenshvile, 388.
Fredensvej, 136, 137, 140, 168, 189.
Frederik II, 4, 5.
Frederik III, 63.
Frederik IV, 184.
Frederik VI, 9, 26, 47.
Frederik VII, 48, 377.
Frederik VIII, 220.
Frederikkevej, 146.
Frederiksberg, 13, 64, 67, 72, 112, 114, 115, 123, 134, 143, 166, 183, 186, 188, 211, 376.
Frederiksberg Hospital, 155.
Frederiksberg Hospitals epidemiske afdeling, 155.
Frederiksberg kommune, 68.
Frederiksberg Slot, 25.
Frederiksberg station, 225.
Frederiksborg, 123.
Frederiksborg amt, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 123.
Frederiksborg statsskole, 51.
Frederiksborgvej, 77.
Frederiksdal, 31, 32, 69, 72.
Frederiksdalkilden, 27, 31.
Frederiksgård, Brønshøj, 72.
Frederiksholm arrest, 79, 82.
Frederikssundsvej, 18, 77.
Fredly, se pensioner.
Frelsens Hær, 195.
Frelsens Hærs Hjem for spæde børn, 163.
Frey, barber, 125, 126*, 172, 184.
Friderichsberg slot, 25.
Friderichsen, C., 163.
Friderichsen, Johan H., 149, 150, 162, 379.
Frigast, Cornelius, 14, 15, 16.
Frigast, Lisbeth, 14.
Frihedskrigen, 54, 56.

Frisindede, Den, 210.
Fritidshjem, 164.
Frk. Josephine Schneiders Børnehjem III, 163.
Frk. Josephine Schneiders Børnehjem IV, 163.
Fru Anna Glarsings Hvilehjem, 387.
Frørup, Østfyn, 21.
Fuglegaarden, 232, 236, 255, 256, 257, 258, 259*, 260, 261.
Fuglegårdsvej, 163.
Furesøen, 18, 20, 45.
Fyn, 64.
Fürst, frk. 166.
Fysikater, 123.
Fysioterapeuter, 166, 391, 392.
Fysioterapi og de gamle, 391.
Fysiurgiske klinikker, 368, 391.
Fædrelandet, 74, 76, 209, 210.
Fælleden, 67.
Færøerne, 63, 64, 66.
Færøernes amt, 63, 64, 66.
Fødselsstiftelsen Amaliegade, 195*.

Gabe, Carl, 149.
Galopbanen, 224.
gamle Københavns Amts Syge-, Dåre- og Tvangsarbejdsanstalt, Den, 153.
Gamle Niels Andersen, 90.
gamles biblioteksbetjening, De, 391.
gamles helbredstilstand, De, 393.
Gammel Holte, 53.
Gammel Strand, 125.
Gammelgaard, A., 156.
Gammelmosegård, 261, 262*, 263, 264, 265.
Gammelmosevej, 77.
Gammeltoft, A., 156.
Gandløse, 258.
Ganløse sogn, 66, 68.
Garderhusarregimentet, 224.
Garderhøjen, 37*.
Garderhøjfortet, 37.
Gardes Allé, 94, 148, 149, 151.
Gasværksvej, 156.
Gefion (Gevn), 19, 57.
Gehejmekonseilet, 64.
General Land-, Oeconomie- og Commerce-Collegio, 231.
Gentofte, 24, 25, 47, 48, 89, 107, 122, 125, 127, 132, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 148, 151, 154, 157, 158, 160, 161, 162, 164, 166, 167, 169, 172, 174, 181, 183, 185, 187, 191, 193, 194, 195, 196, 234, 242, 313, 315, 357, 358, 361, 362, 365, 366, 368, 369, 374, 376, 380, 381, 388, 389, 391. (se Gjentofte og Gientofte).
Gentofte Apotek, 170.
Gentofte bys hospital, 24, 25.
Gentofte Børnevenner, 164.
Gentofte Folkepark, 162.
Gentofte Havsgård, 234.
Gentofte hospital, 362.
Gentofte Hovedgade, 142, 381.
Gentofte Kirke, 21, 42*, 43, 125, 140, 141.
Gentofte Kommunalbestyrelse, 104, 107, 108, 158, 159, 162, 165, 203, 368, 371.
Gentofte Kommune, 61, 62, 68, 86, 96, 102, 104, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 119, 121, 122, 124, 130, 132, 141, 143, 151, 154, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 166, 167, 168, 169, 174, 177, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 187, 188, 193, 194, 201, 203, 205, 206, 356, 358, 359, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 374, 376, 385, 386, 388, 389, 390, 392, 393, 394, 395, 396.
Gentofte Kommunebibliotek, 96, 391.
Gentofte kommunekontor, 366.
Gentofte Kommunes Alderdomshjem, 370, 371, 391.
Gentofte Kommunes Alderdomshjem i Ordrup, 135, 138, 140, 160, 161*, 371, 372.
Gentofte Kommunes Bygningskommission, 62.
Gentofte Kommunes historisk-topografiske Samlinger, 112.
Gentofte Kommunes Optagelseshjem for børn, 160.
Gentofte Kommunes Skolevæsen, 165.
Gentofte Kommunes Socialdirektorat, 386, 387.
Gentofte Kommunes Sogneråd, 154.

Gentofte Kommunes Sundhedsvæsen, 119—175.
Gentofte Kro, 140.
Gentofte menighed, 25.
Gentofte Præstegaard, 151.
Gentofte Røde Kors samariter, 169.
Gentofte rådhus, 168.
Gentofte sogn, 20, 21, 25, 29, 48, 53, 58, 124, 125, 127, 134, 151, 181, 182, 183, 186, 229, 232, 233. 357.
Gentofte sogneråd, 96, 103, 154, 158.
Gentofte Spædbørnehjem, 163.
Gentofte Syge- og Hvilehjem, 380.
Gentofte sø, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 161, 386.
Gentofteegnens naturmindesmærker, 19.
Gentoftegade, 113*, 140, 142, 144, 151, 161, 172, 194, 357*, 360*, 362, 368, 385.
Gentoftegårdene, 381, 385.
Gentofte-Lyngby Hospital, 151, 152*, 357*, 361.
Gentofte-samlingen, 112, 113.
Gentofte-Vangede Sygekasse, 172.
Geografisk Tidsskrift, 28, 34.
Gerda Jørgensens Sygehjem, 379, 380.
Gersdorff, Niels, 22.
Gersonshøj, børnehjemmet, 163.
Gersonsvej, 149, 163.
Gevn (Gefion), 19, 25, 57.
Gevn sø (Gentofte sø), 20, 21, 25.
Ghraad, Excell., 35.
Gientofte Bye, 243, 265, 267, 268, 270, 283, 300, 302, 304, 317, 320, 321, 322, 328, 330, 334, 348, 349.
Gientofte Mark, 244, 248, 281, 296, 304, 313, 315, 321.
Gjentofte sogn, 238, 239, 240, 241, 246, 251, 252, 254, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 265, 267, 268, 270, 272, 274, 275, 276, 279, 283, 287, 288, 298, 300, 302, 306, 310, 311, 313, 317, 318, 321, 322, 323, 325, 328, 330, 334, 335, 337, 339, 341, 344, 345, 348, 349, 351, 352.
Gjentofte Sogns Sygeunderstøttelses- og Hjælpesamfund, 362, 363*.
Gjentoftegård, 381.
Gjørling, madam, 134.
Gjørling, M. J., 134.
Gjørling, V. A., 134.
Gjørlings pogeskole, madam, 134.
Gl. Københavns Amt, 237.
Gl. Køge Landevej, 77.
Gl. Tårbæk, 186.
Glaciet, 109.
Gladsakse, 18, 31, 36, 40, 48, 58, 93, 167, 185.
Gladsakse Kirke, 40, 43.
Gladsakse Møllevej, 77.
Gladsakse sogn, 124.
Glahn, Gunnar, 203.
Glarbo, Henny, 3.
Gleerup, Kesten, 168, 201.
Glumsø, 142.
Glyptoteket, 67.
Godskesen, M, C., 50.
Godskesen, O., 86.
Godthåbsvej, 77.
Goldin, Joel, 139, 148, 149.
Goldschmidt, Johannes Adolf, 129.
Goldschmidt, Meïr Aron, 129.
Godtfredsen, Jørgen, 368.
Godtfredsen, L., 62, 88, 229.
Gottlieb, Emil, 148.
Gottlieb, Ole, 148, 150.
Gram, Carl C., 35.
Graviditetskort, 198*.
Greve, Joh. Christoph, 27. 28.
Griis, Ove, 140.
Grosche, N. H., 220.
Grosell, kunsthandler, 109.
Grosserertoget, 221.
Grove, Nordahl, 288.
Grumme, Erik, 138, 140.
Grumstrup, S. M., 86.
Grundtvig, Frederik Lange, 37, 45.
Grundtvig, Svend, 45, 51, 52, 57.
Grut, Emma Eliza, 95.
Grut, Aage, 151.
Gruts Allé, 96.
Grüner, F., 379.
Grüner Nielsen, arkivar, 46.
Grønberg-Petersen, Regine, 144, 148.
Grøndals Avis, 34.
Grøndalsgården, 72.

Grøndalshuset, 220.
Grøndalssletten, 220.
Grønland, 139.
Grønlænderhjemmet, 168, 201.
Graae, departementschef, 381.
Guernesey, 95.
Guldbrand, C. A. V., 123.
Guldbrandsen, Anders, 30, 31, 56.
Guldsmedegården, 142.
Gundtoft, Christen, 140.
Gyldendal, 107.
Gyldenholm, 65.
Gyldenlund, 12, 13, 14, 35, 220.
Gyldenlund, Christian, 12, 13.
Gyllembourg-Ehrensvärd, 9.
Gyntelberg, Ib, 150.
Gysting, Jens, 255, 256, 259.
Göteborg, 4.
Gøtzsche, Poul, 88, 149, 151.

H. C. Ørstedsvej, 219.
Hagedorn, Hans Christian, 157.
Haldbo, Hroar, 156.
Halland, 9.
Halmtorvet, 109.
Hamann, Ib, 368.
Hamborg, 100, 212, 228.
Hambro, Josef, 50, 94, 95, 102.
Hambros Allé, 94, 96, 151.
Hambros handelshus, 95.
Handelsbanken, 186.
Hans, konge, 40.
Hansborg, Harald, 158.
Hansdatter, Anne, 92.
Hanseaterne, 3, 4.
Hansen, A. Falk, 380.
Hansen, Alfred, 95, 96.
Hansen, Andreas Nicolaj, 95, 96, 102.
Hansen, Constantin, 73.
Hansen, Christian Richard, 150.
Hansen, Ellen, 188.
Hansen, Emilie Frederikke, 167, 191.
Hansen, Emma, 96.
Hansen, Hans, 13.
Hansen, Harald, 95.
Hansen, Helga Knud, 139.
Hansen, Henry, 137.
Hansen, Ingeborg, 376.
Hansen, Jens, 53.
Hansen, Jens Peter, 126.
Hansen, Jørgen, 330.
Hansen, Leif, 140.
Hansen, Rasmus, 351.
Hansen, Richard, 380.
Hansen, Theodora, 373.
Hansen, Valdemar, 123.
Hareskoven, 18, 31, 36, 55.
Harstad, Johannes, 150.
Hartmann, Johan Peter, 157, 195.
Hartmannsvej, 163, 188, 190.
Harup, H., 313.
Hasselsten, (kommunesekretær), 47, 54.
Hassing, Viktor, 147, 148.
Haugen-Johansen, Kresten, 85.
Havnevej, 67.
Havsgård, 86, 265, 266*, 267, 268.
Hedehusene, 191.
Hedemann, E., 368.
Hedemann, J. C. G., 211.
Hegel, Jacob Deichmann Frederik, 104, 107, 108, 112.
Hegel, Julie, 104, 107, 108, 112.
Hegelske samling, Den, 108, 112.
Hegel'ske slægt, 108.
Heiberg, J. L., 7, 9.
Heiberg, Wilhelm, 154.
Helbredsundersøgelser, 197.
Helene Kilde, 21.
Helge (lokomotiv), 227.
Helger, Jørgen, 113.
Hellerup, 86, 93, 96, 102, 103, 114, 122, 127, 129, 132, 137, 139, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 157, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 174, 188, 189, 191, 193, 194, 195, 196, 201, 202, 206, 211, 213, 215, 217, 219, 220, 365, 366, 368, 369, 373, 387, 388, 389.
Hellerup, Gård på Fyn, 64.
Hellerup apotek, 170, 171.
Hellerup Jernbaneapotek, 170.
Hellerup Klub, 96, 104.
Hellerup socialdemokratiske forening, 61.
Hellerup sogn, 181, 182, 183.

Hellerup station, 211, 217, 219, 220, 224, 225.
Hellerup stationsbygning, 68, 219.
Hellerup Sygekasse, 172, 366.
Hellerupgaard, 100, 219.
Helleruplund sogn, 181, 182, 183.
Helleruplunds Allé, 388.
Hellerupvej, 148, 149, 150, 168, 169, 188, 191.
Helligkilden ved Vangede, 22*.
Helligsø Bliden, 21.
Helsingborg, 3, 4, 9.
Helsinge Kirke, 27.
Helsingør, 3, 9, 32, 56, 174, 209, 210, 224.
Helsingørvejen (Lyngbyvejen), 76.
Helsingørvejen (senere Strandvej), 89.
Helsted, Alfred, 143, 154, 155.
Hennesø, B., 169.
Henningsen, Erik, 115.
Henningsen, Gunnar, 32.
Henningsen, Henning, 32, 47.
Henningsens Allé, 151, 163.
Henrichsen, Carsten, 115.
Henrichsen, Erik, 149, 151.
Henrik, havemand på Øregård, 50.
Henrik d. VI af Reuss, grev, 35.
hr. Henrik (præst), 48.
Herlev, 18, 38, 39, 40, 43, 47, 49, 50, 52, 54, 55, 58, 72, 144, 258.
Herlev kirke, 39, 40, 43.
Herlev sogn, 124.
Herløvdys, 36.
Herning, 149.
Hersleb, Peder L. J., 31, 48, 53.
Herstedvester, 258.
Heslegård, 86, 92, 233, 234, 235, 268, 269, 270, 271, 272.
Hesselgaarden, 270, 271, 272.
Hessellund, Herluf, 149.
Heymann, vekselmægler, 209.
Hillerød, 146.
Hipo, 18.
Historisk Samfund for København amt, 22.
Historisk årbog for Københavns amt, 26.
Historiske tjørn, Den, 34.
Historisk-topografisk Selskab i Gentofte, 22, 59, 62, 96.
Hitler, 56.
Hjaltalin, Jøn Jønnson, 130.
Hjem for ældre, 387.
Hjemmehjælp, 369, 395.
Hjemmesygepleje, 369, 370.
Hjemmevej, 380.
Hjortespring, 50, 54, 55.
Hjorth, Palle, 367.
Hjortholm, 45.
Hjortholms Allé, 54.
Hjortholmsvej, 201.
Hofman, Hans de, 24, 31, 48.
Holbergs Kilderejsen, 25, 26.
Holboe Herred, 27.
Holbæk, 65, 70, 74, 123, 149.
Holbæk amt, 65, 70, 74, 75, 123.
Holck, Ejler, 63.
Holckenhavn, 63.
Holger Danske, 18, 56, 57.
Holger Danske (sabotørorganisationen) 18,57.
Holger Danskes Briller, 56.
Hollænderne, 3, 4, 7.
Holm, H. G. F., 112, 114.
Holm, Rose-Marie Rørdam, 387.
Holmegård, Ordrup, 234, 272*, 273*, 274, 275, 378.
Holmegård, Vangede, 235, 275, 276*, 277, 278.
Holmegårdsvej, 140.
Holmen, 109, 222.
Holst, A., 194.
Holsts Pensionat, 137.
Holte, 14, 18.
Honevadsgård, Herlev, 72.
Honoré, Olivia, 203.
Hoppe, Erik, 376.
Horns herred, 66, 68.
Hortensiavej, 381.
Hospitalsbehandling, 369.
Hotel Lyngby, 130.
Hotel Øresund, 9.
Hovedbanegården, 67.
Hoveå, 67.
Hulegård, Nordre, 278*, 279.
Hulegård, Søndre, 279, 280*, 281.

Hulvejen, 125.
Humlebæk, 8.
Hundesø, 20, 21.
Hunt sø, 20, 21, 43.
Hunæus, J. J., 94, 102.
Husmoderafløsningen, 165, 200, 369, 370.
Husum, 50.
Huulegaarden (se Hulegård).
Hvalsø, Henri, 147, 148.
Hven, 5, 6, 7, 49, 68.
Hvidovre, 67.
Hvidøre Hospital, 157.
Hvidøre Strand, 5.
Hvilehjemmet Bertha-Marie, 388.
Hvilehjemmet Else-Marie, 388.
Hvilehjemmet Rose-Marie, 387.
Hvile- og plejehjem, 387.
Hvile- og Plejehjemmet Helle, 387.
Hvilsom, Sophus Martin, 148.
Hyge, Tage V., 154.
Hyldebo, 390.
Hyldegårds Tværvej, 138, 140, 160, 164, 172, 371, 372.
Hyldegårdsvej, 134, 168, 172, 189, 191, 390.
Hærens lægekorps, 143.
Høeg, Jørgen, 123.
Høeghsminde, 86, 363.
Høegsmindevej, 144.
Højby sogn, 18.
Højby sogns folkesagn (bog), 18.
Højesteret, 64.
Højsgård, 281, 282*, 283, 284.
Højsgårds Allé, 163.
Hørsholm, 6, 46, 67, 142.
Hørsholm len, 68.
Høsterkøb, 37.
Høstvej (Lyngby), 130.
Høye Tostrup, 258.
høykongelig General Commerce-Collegium, Det, 256.
Haarløv, Th. J. H., 212.

Ibsen, Søren, 247.
Ibstrup sø, 21.
Ibstrupvej, 145.
Ibstrupvænge, 142, 144.
Iishøye, 258.
Indenrigsministeriet, 123, 368.
Indexforsikringer, 367.
Ingeborgvej, 203.
Inger Sørensens pensionat, se pensioner.
Ipsen, Georg, 143.
Irgens Møller, J., 142, 144, 147.
Islegård, Rødovre, 72.
Italien, 6, 136.

Jacob I, konge, 7.
Jacobs, Maren, 46.
Jacobsdatter, Inger, 92, 93.
Jacobsen, Lars, 92, 93, 349.
Jacobsen, Lis, 53.
Jacobsen, Maren, 46.
Jacobsen, Maren Magdalene, 129.
Jacobsen, O., 362.
Jacobsen, Ole, 308.
Jacobsen, Søren, 338, 339, 341.
Jacobsen, Zacharias, 72.
Jacobsen Tetens, Peter, amtmand, 84*, 85.
Jacobsens Allé, 96.
Jacobsson, Elvin, 148, 150.
Jahnsensvej, 142, 163.
Java, 136, 148.
Jens Datter, Birthe, 310.
Jensdatter, Anne, 12.
Jensdatter, Mette, 14, 15, 16.
Jensen, Anna, 145.
Jensen, Chr. Axel, 111.
Jensen, Emil (Moseemil), 125.
Jensen, Hans, 92.
Jensen, Ib Martin, 374, 386.
Jensen, J. L. E., 124.
Jensen, J. W. L., 211.
Jensen, Jacob, 89, 90, 92, 99, 100, 233.
Jensen, Jens, 92.
Jensen, Mads, 39.
Jensen, Marie, 386.
Jensen, Niels, 93.
Jensen, Peder, 13, 233, 268, 270.
Jensen, Rasmus, 35, 288.
Jensen, Waldemar, 86.
Jensen, Villum, 144.
Jensen, Volmar, 86.
Jensen, Bjerregaard, Hans, 51.

Jenses Datter, Magdalene, 339.
Jensløvsvej, 188.
Jenssen, Christen, 258.
Jenssen, Peder, 258.
Jerlang, E., 168.
Jernbanelæger, 174.
Jernbanevej, 129, 142.
Jeronimus, 25.
Jersild, Mogens, 158.
Jerusalem, 373.
Jespersen, Julius, 134, 136, 138.
Jespersen, Lauri Gilbert, 134, 136, 137.
Jespersen, T. A., 134.
Johansen, Alfred, 148.
Johansen, Erik, 149, 150.
Johansen, Matthias, 39.
Johansen, Niels, 52.
Johnsen, Kristian Henrik, 134, 137.
Johnsen, Sven, 140, 163.
de Jonquieres, Frederik Lindan Dompierre, 85.
Jonsøn, Karine, 49.
Jonsøn, Olof, 49.
Jordemoderattester, 181.
Jordemodercommissionen, 122.
Jordemoderforeningen, 192.
Jordemødre, 167.
Josephsen, J. M., 59, 61*, 62, 86.
Juel, Jens, 252.
Julius Thomsensgade, 381.
Jungersen, Knud, 149.
Justitsministeriet, 122.
Juul, L., 388.
Juul Steens Allé, 380.
jydsk-fynske sygekasse, Den, 174.
Jylland, 43, 52, 143, 168.
Jægersborg, 20, 35, 93, 114, 366.
Jægersborg Allé, 34, 77, 136, 137, 139, 140, 167, 191, 220, 225.
Jægersborg Allé Mejeri, 197.
Jægersborg Dyrehave, 14, 27.
Jægersborg Husarkaserne, 31, 46, 124, 187.
Jægersborg sogn, 181, 182, 183.
Jægersborg slot, 46.
Jægersborg sø, 21.
Jørgensen, Aksel, 115, 154, 155, 368.
Jørgensen, Arne, 169.
Jørgensen, Christen, 323.
Jørgensen, Hans, 328, 330.
Jørgensen, Inger, 151.
Jørgensen, Jens, 92.
Jørgensen, Johannes Stefan, 143, 145, 364.
Jørgensen, Konrad, 151.
Jørgensen, Lars, 38.
Jørgensen, Rosa Marie, 193.
Jørgensen, Sophie, 47.
Jørgensen, Stefan, 142, 143, 144, 160, 161, 162, 376.
Jørgensen, Viggo, 117.

Kaffemøllerne, 213.
Kagsgård, 47, 48, 52, 53.
Kagsgård-manden, 47.
Kalkar, Christian Andreas Herman, 48, 49.
Kalkars præstegård, 49.
Kalkbrænderiet, 109.
Kalko, P. F. H., 69, 72, 86.
Kall, Julie, 373.
Kalvebod Strand, 67.
Kampmann, Ole, 157.
„Kana", Børnehjemmet, 163.
Kapel, O., 155, 156.
Kaper, Ernst, 62, 86.
Karine, g. m. Olof Jonssøn, 49.
Karlebo, 43, 67.
Karlebo Kirke, 43.
Karlebo sogn, 67.
Karlsen, Kjesten, 50.
Karolus i Kjeelsberg, 38.
Karro, 47.
Kastellet, 115.
Kastelskirken, 140.
Katrineberg, 70.
Katrinebjerg mølle, 77.
Katrinevej, 151.
Kastrup, 142.
Kaulberg, S., 34.
Keiser-Nielsen, Else, 137.
Keiser-Nielsen, Hans, 140.
Keiser-Nielsen, Søren, 137.
Kemp, Skat, 157.
Kgl. Fødselsstiftelse, Den, 185.
kgl. Sundhedskollegium, Det, 122.

Kieldrup, A. E., 109*.
Kighostevaccination, 199.
Kildegård, 284, 285*, 286*, 287.
Kildegårdsparken, 390.
Kildegårdsvej, 143, 150, 154.
Kildehuset, 50.
Kildendal, 26.
Kilderejsen af Holberg, 25, 26.
Kildeskovsvej, 151, 361*, 362.
Kingosgade, 67.
Kirke Værløse, 52, 185.
Kirke Værløse sogn, 124.
Kirkedal, 189.
Kirkehyllinge, 130.
Kirkely, 151, 189, 361*, 362.
Kirken og de gamle, 390.
Kirkevej, 188, 362, 363, 364.
Kirkevej 2–4, 362, 363*.
Kirsten Phil, 29,30.
Kirsten Pihl, jordemoder i Larsbjørnsstræde eller Lavendelstræde, f. 1680, 29, 30.
Kirsten Pil (Kirstine Piil), 27, 28, 29, 30, 31, 56, 58.
Kirsten Pils Kilde, 22*, 24, 25, 26, 27*, 28, 58, 151, 224, 361.
Kirstine Piil, 27, 28, 29.
Kirstine Pil, 31.
Kiøbenhavns Rytter-Districts Birke Ting, 255, 256, 259.
Kjellerup, Gustav Vilhelm, 127.
Kjelsbjerg, 38.
Kjøbenhavns Station, 215, 217.
Klampenborg, 10, 27, 46, 77, 86, 107, 114, 134, 135, 157, 170, 174, 209, 210, 211, 212, 213, 215, 217, 218, 220, 221, 224, 225, 387, 389.
Klampenborg Badehotel, 132.
Klampenborg station, 211*, 212, 215, 217, 220, 221*, 222, 223, 224, 225, 226*, 227, 228.
Klampenborg søbadeanstalt, 209.
Klampenborg Vandkur-, Brønd- og Badeanstalt, 130.
Klampenborgbanen, 207, 217, 218, 224, 225, 226, 227, 228, 358.
Klampenborgbanens køreplan, 216*.
Klampenborgbanens pristavle, 214*.
Klampenborgstationen i København, 212.
Klovtofte, 77.
Kløcker, Abraham, 381.
Kløcker, H. L., 161.
Kløckersgård, 364.
Kløckershave, 381, 384*, 385*, 386, 388.
Knoph, Dagmar, 166.
Knudsen, Ludvig, 156.
Knudsen, Marie, 167, 168, 189, 190*.
Knudsen, Niels, 93.
Knudsens Klinik, Marie, 191*.
v. Knuth, Frederik Christian Julius, 65, 72, 73, 74*, 75, 85, 132.
Koefoed, fr., 166.
Koefoed, O. H., 124.
Kolding, 147.
Koleraepidemien, 125.
Kollekolle, 32.
Kollerød, Ole, 81, 82.
Kommunale sygehjem, 369.
Kommunehospitalet, 130, 131, 166.
Kommunekassen, 158.
Kommunelæger, 164, 365.
Kondrup, Ivan, 86.
Konge Veyen, 344.
Kongelige Bibliotek, Det, 18.
Kongelige rentekammer, Det, 72, 74, 75, 76.
kongelige Teater, Det, 81, 217.
Kongens Bryghus, 79.
Kongens Nytorv, 94, 109.
Kongeåen, 37.
Konstantia, 220.
Korsgaard, Julie, f. Petersen, 150.
Korsgårdsvej, 163, 164.
Krasilnikoff, Mogens, 148, 150.
Kredslægen, 158, 368.
Krigen 1848–50, 362.
Krigen 1864, 126.
Krigen 1940–45, 18.
Krigskollegiet, 64.
Krigsrådet, 64.
Kristensen, A. Karl, 149.
Kristensen, Eske, 376.
Kristensen, Hans P., 144.

Kristensen, Marius, 35.
Kristian II, 4, 5.
Kristiania, 95.
Kristianhavns Vold, 67.
Kristiern den første, 40.
Krogen, Ørekrogen, 3, 4.
Krogh, M. G., 117.
Krogsgaard, H., 163.
Kronborg, 4. 7, 9, 11, 18, 47, 56, 57.
Kronborg amt, 63.
Krudtmesteren på Rådvad Mølle, 14, 15, 16.
Krudtmøllen, 15, 16.
Kuhlmann, Kristine, 125.
Kuhn, Johan, 146, 147.
Kvæsthusgade, 210.
Kärnan, 3.
Kærsted, Frederikke, 196.
Küb, Sr, 325.
Kyhn, Vilh., 19.
Kystbanen, 224.
København, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 24, 25, 30, 31, 33, 34, 36, 39, 41, 48, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 64, 66, 67, 68, 71, 77, 79, 92, 93, 99, 100, 104, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 121, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 157, 158, 162, 166, 167, 168, 170, 183, 185, 187, 189, 193, 194, 196, 198, 209, 211, 212, 213, 217, 221, 224, 228, 359, 376, 377.
København og Omegns Sygehjem, 162, 388.
Københavns amt, 22, 26, 31, 59, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 74, 78, 81, 84, 85, 123, 153, 154, 155, 161, 198, 232, 256, 376.
Københavns amts birketing, 81.
Københavns amts nordre distrikt, 124, 127, 130, 167, 185.
Københavns Amts Syge-, Dåre- og Tvangsarbejdsanstalt, 153, 154.
Københavns Amts Sygehus i Gentofte, se Amtssygehuset i Gentofte.
Københavns Amts Sygehus i Lyngby, se Amtssygehuset i Lyngby.
Københavns Amts Sygehusvæsen, 154, 156.
Københavns Amts Tuberkulosehospital, 153.
Københavns amtsråd, 62, 66, 73, 156.
Københavns amtsrådskreds, 66, 69, 70, 72.
Københavns belejringstid, 54.
Københavns bombardement, 18, 55, 93, 114.
Københavns Bymuseeum, 80, 83, 106, 108, 111, 115.
Københavns Hovedbanegård, 210, 223, 225, 226, 227, 228.
Københavns hovedvold, 54.
Københavns Kommune, 209.
Københavns Kommunes børneallergologiske ambulatorium, 151.
Københavns magistrat, 79.
Københavns og omegns sygehjem, 150, 376, 378*, 379.
Københavns Omegns Lægeforening, 146.
Københavns Slot, 3, 53, 64, 67, 81.
Københavns Slots len, 64.
Københavns Sygehjem, 137, 138, 142, 143, 377*, 378.
Københavns universitet, 123, 124.
Københavns yderred, 8*.
københavnske samling, Den, 113.
Købstædernes Brandforsikring, 231.
Køge by, 123.
Kørbitz, Johan Christoffer v., 64.

L. E. Bruunsvej, 203.
Ladegården, 134, 211.
Ladegårdsåen, 67.
Lademann, Edith, 194, 196.
Lagmandsinstitutionen, 64.
Landbohøjskolen, 377.
Landfysikus, 123.
Landsarkivet for Sjælland, 232.
Landskrone, 3.
Landstinget, 73.
Landt, J. H., 24, 26, 110, 111.
Lange, Joh. Chr., 23, 26, 28, 29, 31.
Lange, Madame, 325.
Lange, S. L., 115.

lange Dorthe (store Dorte), 39, 55.
Langebro, 71*, 72, 79.
Langebæk, 148.
Langeland, 135.
Langelinie, 8, 115.
Langkilde, Hans Erling, 374, 386.
Larsbjørnsstræde, 29.
Larsdatter, Inger, 348.
Larsen, Hans, 279.
Larsen, Hj., 166.
Larsen, Jens, 93.
Larsen, Jørgen, 38, 39, 49, 50, 52, 54, 55.
Larsen, Kr., 86.
Larsen, Peder, 253, 278, 298.
Larsen, Petra Sofie, 193.
Larsen, Victor, 156.
Larssen, Jens Bruun, 256, 258.
Larssen, Peder, 258.
Laub, V. og A. Saltos højere Pigeskole, frknr., 137.
Lauridsen, Jokum, 13.
Lauritzen, Martin, 117.
Lauritzen, V., 363.
Lavendelstræde, 30.
Lehmann, Karl, 157.
Lehmann, Orla, 210.
Lemche, Ellen Gyrithe, f. Frisch, 130.
Lemche, Familien, 132.
Lemche, Johan Heinrich, 124, 128*, 129, 130, 131, 141.
Lemche, Peter Søren, 129.
Lemche, Søren Johansen, 332.
Lemchesvej, 150.
Lemvigh, Mikkel Pedersen, 40.
Lendal, Knud, 139.
Lersørenden, 67.
Leonora, 25.
Leth, C., 124.
Leudesdorff, Børge Emil, 144.
Leunbach, Jonathan Høegh, 138.
Licht, Erik de Fine, 156.
Liebe, V., 368.
Liebenberg, J. D., 124.
Liisberg, Julie, 376.
Lille Ejgård, se pensioner.
Lille Ejgård, se Sygehjemmet Lille Ejgård.
Lille Fredensvej, 135, 388.
Lille Strandvej, 137, 148, 191.
Lille Vejleå, 67, 68.
Lille Vibenshus, 79.
Lille Værløse, 256, 258.
Lillebælt, 3.
Limfjorden, 20.
Lindegården, 139, 232, 287, 288*, 289*, 290.
Lindegårdsvej, 134, 135, 139, 165, 167, 191, 203, 288.
Lindhard, Johannes, 136, 137.
Lindholm, Arne, 140.
Lindorff, G. F., 86.
Linnertsen, Peder, 284.
Linvald, Steffen, 88, 106.
Lissner, C. L., 212, 223, 224.
Livsforsikringer, 367.
London, 64, 94.
Lorentzen, C. A., 115.
Lorentzen, Cornelius, 320.
Lorentzen, Knud, 140.
Lorentzen, N. S., 49.
Lorentzens enke, Cornelius, 321.
Louise, kronprinsesse, 220.
Lov af 1. oktober 1937, 365.
Lov af 7. august 1922, 364.
Lov af 9. april 1891 om fattigvæsen og alderdomsunderstøttelse, 363, 364.
Lov af 10. juni 1960 om invalide- og folkepension, 365.
Lov af 18. april 1958, 370.
Lov af 19. april 1949, 370.
Lov af 20. maj 1933 om offentlig forsorg, 370.
Lov af 23. maj 1902 og 13. marts 1914, 364.
Lov af 27. december 1958, 390.
Lov af 29. marts 1957, 369.
Lucie, prinsesse, 32.
Luciehoi, 32.
Ludvigsen, Svend, 143, 161, 376.
Lumbsaas, 46.
Lund, 3, 9.
Lund, Troels, 6.
Lundby Mark, 33.
Lundegård, 86, 157.
Lundgård (optagelseshjem), 157, 163.
Lundeskovvej, 194.

Lunding, M. C., 123.
Lunds Domkirke, 9.
Lundtofte, 32, 33, 144.
Lundtofte Mark, 33.
Luxdorph, B. W., 29.
Lybækkerne, 45.
Lygten, 67, 77.
Lyhne Rahbek, Knud, 20.
„Lykkesholm", spædbørshjemmet, 163.
Lymbye, 35.
Lyngby, 18. 25, 26, 29, 33, 37, 41, 42, 43, 48, 49, 51, 53, 58, 77, 127, 129, 130, 134, 151, 152, 153, 157, 167, 170, 174, 183, 185, 186, 187, 217, 258, 313, 361.
Lyngby apotek, 170.
Lyngby fødeklinik, 201.
Lyngby Hovedgade, 127.
Lyngby Kirke, 40, 41*, 42, 43.
Lyngby kirkegård, 41.
Lyngby menighed, 25.
Lyngby sogn, 124.
Lyngby sygehus, 127, 129, 152.
Lyngby sø, 48.
Lyngbygade, 77.
Lyngbyvej, 67, 76, 143, 144, 145, 148, 150, 219, 285, 380.
Lynge, 38, 139.
Lynge-Kronborg Herred, 67.
Lysgaard, Helge, 139, 140.
Lützhøft, Holten, 86.
Læborg, 37.
Læderfabrikken på Marielyst, 93.
Lægeforeningen, 166.
Lægekredsforeningen for Københavns omegn, 129, 130, 141, 147, 166, 368.
Lægelaboratoriet for Gentofte og omegn, 149, 168.
Læssøe, Thorald, 115.
Lørring, Aage, 144, 163, 368, 381.
Lånekontoret, 218.

Maase, v. der, 378.
Madsen, Doris, 193.
Madsen, Jacob, 48.
Madsen, Valdemar, 156, 206.
Maglegård, 93.
Maglegård sogn, 181, 182, 183.
Malkebakken, 35.
Malkedys, 36.
Malmgreen, Andreas, 186.
Malmgreen, Louise Sofie Frederikke, 167, 186, 187*.
Malmø, 3, 9.
Malmøhus, 4.
Maltegården, 135, 234, 235, 290, 291, 292*, 293, 294*, 295, 296, 297, 362.
Mangor, Christian Siegfried, 22, 23, 24, 25, 26, 29.
Manicus-Hansen, Claudia Beate Dorothea, 142.
Marcussen, Kirsten Kamma, 188, 189.
Margrete, Frigast's søskendedatter, 15.
Margrethevej, 146, 147, 150, 172.
Mariaberg, 344.
Maribo amt, 70.
Mariehjemmene, 387.
Marielyst, 93.
Marievej, 387.
Markeskiel-dys, 36.
Marmorplads, 109.
Marstrand, Eilh., 115.
Martensen-Larsen, Frederik, 85.
Mater, 194.
Mathiesen, Henry Bech, 150.
Matthias (formand), 40.
Medici, villa, 134, 135.
Medicinaldirektøren, 123, 367.
Medicinalkommissionen, 185.
Medicinalvæsenet, 122.
Melgaard, Poul, 117, 159.
Menighedsplejen, 199, 391.
Menighedssygeplejersker, 370, 390.
Menstrup, 148.
Mérah, villa, 136.
Merianvej, 194.
Merkur, 172.
Merløse herred, 64.
Meyer, Boye, 335, 337.
Meyer, Elias, 115.
Meyer, Frederik, 171, 366.
Michelsen, Anders, 90.
Milehøjen, 12.
Militærhospitalet i Batavia, 139.
Mines Lyst, 378.
Mitchellsgade, 383.

Mitchellsstræde, 90, 364, 381, 386.
Moltke, Henrik, 78, 85.
Monrad, 46.
Mortensen, Camilla, 167, 187, 188*.
Mortensen, A. W., 157.
Mortensen, Ellen Skovgaard, 368.
Mortensen, Else, 380.
Mortensen, Morten, 93.
Mortensen, Niels, 319.
Mortensen, Ole, 248.
Morville, P., 156.
Moseemil (Emil Jensen), 125.
Mosegård, 235, 297, 298*.
Mosegårdsparken, 390.
Mouritzen, Peder, 259, 260.
Mullerup, 85.
Mune, Niels Frederik, 139.
Munk Rasmussen, Ove, 49.
Munkegård, Søndre, 298, 299*, 300.
Murerforbundet i Danmark, 61.
Murernes Fagforening for Ordrup og omliggende Byer, 61.
Müller, Anders, 337.
Müller, Jørgen, 337.
Münster, Jørgen Andreas, 127.
Mürer, J. N., 127.
Mürer, professor, 152.
Mürer, Thomas Christopher, 124, 127, 129, 152.
Mødrehjælpsinstitutionen, 197, 198.
Møller Nikolajsen, 46.
Møller, Anders, 335.
Møller, Carl Christian, 136, 138.
Møller, Christian, 345.
Møller, Eli, 143.
Møller, Jørgen, 335.
Møller, O., 147.
Møller, Poul, 57.
Møller, Poul Oscar, 148, 149.
Møller, Rasmus, 233, 234.
Møller, Rasmus Jensen, 324.
Møller, V., 12.
Møller, Valdemar, 31, 53.
Mølleåen, 18, 21, 45.
Mønster, hofvinhandler, 132.
Mørck, se pensioner.
Mørkhøjvej, 77.
Mørkhøy, 36.
Måløv, 137.
Maar, Sven, 143.

Napoli, 136.
Nationalmusæet, 36, 42.
Nationaltidende, 34.
Natkiewicz, fru, 381.
Nat- og helligdagsvagter, 166.
Nebrogade, 90.
Nebrostræde, 381.
Nederlandene, 5.
Nederlænderne, 4, 7.
Neergaard, J. V., 81, 82.
Nelson, 8.
NESA, 62, 149.
Nicolai Kirke, 30.
Niels Andersensvej, 154, 388.
Niels Steensens Hospital, 157.
Niels Steensensvej, 157.
Nielsdatter, Anne, 12.
Nielsen, Adam Vilhelm, 137.
Nielsen, Anders, 300, 351.
Nielsen, Grüner, 46.
Nielsen, Gunnar, 150.
Nielsen, Jens, 242, 243.
Nielsen, Johannes, 150.
Nielsen, Jørgen Vagn, 144.
Nielsen, M. Borch, 203.
Nielsen, Marie, 373.
Nielsen, Michael, 157, 195.
Nielsen, Morten, 319.
Nielsen, Niels, 281, 283.
Nielsen, O., 385.
Nielsen, Ole, 86, 267, 268, 275, 276.
Nielsen, Peder, 49.
Nielsen, Peter, 334.
Nielsens enke, Einar O., 134.
Nielssen, Jørgen, 258.
Nielssen, Søren, 258.
Nikolaisen (skræddermester), 52.
Nikolajsen, Møller, 46.
Nilausen, Jens, 275.
Nordbanen, 211, 217, 219, 226.
Nordbanegården, 211, 218.
Nordfeld, 65.
Nordisk Insulinlaboratorium, 157.
Nordiske Gudeverden, Den, 227.
Nordiske studentertog, 9.

Nordiske union, 8.
Nordre Birk, 76, 77, 85.
Nordre Birks tinghus, 72.
Nordre Fasanvej, 67.
Nordre Hulegård, 234.
Nordre Munkegård, 390.
Nordre Onsgård, 234, 235.
Nordre Sjællandske fysikat, 123.
Nordre Svejgård, 235, 236, 237.
Nordsjælland, 20, 21, 38, 43, 45, 99.
Nordsøen, 5.
Nord-Vestvej, 160.
Nord-Vestvej 9, 364.
Norge, 64.
Norrie, Gordon, 184.
Norsk, F., 157.
Norup, E., 104.
Norup, Svend, 144.
Novo, Terapeutisk Laboratorium, 157.
Ny Hellerup, 96.
Ny Ordrup Sideallé, 191.
Nyboder, 109, 222.
Nyborg, 30.
Nyeborg og Gleerups fødeklinik, 147, 168, 201, 202*, 206.
Nyeborg, Otto, 168, 201*.
Nyelandsvej, 154, 156.
Nygaard (Fyn), 63.
Nygaard (Hjortespring), 54, 55.
Nyhavn, 109, 210.
Nykøbing F., 149.
Nymølle Papirfabrik, 82.
Nystrøm, 26, 29, 30, 45.
Nystrøm, Eiler, 109.
Nærum, 49, 53, 93, 167, 185.
Nærum, Julius Johan Elias, 147.
Næstved, 148.
Nøhr, O. Heilmann, 145.
Nørrebakken, 164.
Nørrebro, 109, 115, 152, 211.
Nørrebro Station, 219.
Nørrebrogade, 219.
Nørrebros Dossering, 218.
Nørrefælled, 56, 92.
Nørresøgade, 218.

Obdam, admiral, 7.
Odense, 137, 138, 146, 149.
Odin, 21.
Odsherred, 18, 46.
Oehlenschläger, 9, 29, 31, 58, 85.
Oevelgönne, 65.
Ohlsen, A. Søeborg, 156.
Ohlsen, Dethlef, 96, 97*, 102.
Ohlsen, fru Dethlef, 96, 108.
Ohlsen, familien Dethlef, 102.
Ohlsen & Ahlmann, 96.
Ole Bruunsvej, 139.
Olesen, Hans, 258.
Olesen, M. K. A., 117.
Olrik, Axel, 20, 42.
Olrik, Jørgen, 49.
Olsen, Anders, 12, 245, 250.
Olsen, E. J. 129. 134.
Olsen, Jens, 287, 298.
Olsens enke, Lars, 310, 311.
Olsens enke, Peder, 273, 274.
Onsgård, Nordre, 300, 301*, 302, 303, 304.
Onsgården, 90, 129, 132, 233.
Onsstykkerne, 89.
Ordblindeinstituttet, 168.
Ordrup, 25, 61, 86, 92, 93, 107, 114, 125, 127, 134, 135, 138, 142, 143, 162, 164, 167, 171, 172, 185, 187, 218, 220, 232, 234, 252, 256, 272, 341, 357, 362, 365, 366, 368, 391.
Ordrup Alderdomshjem (se G. K.s Alderdomshjem i Ordrup).
Ordrup apotek, 170, 173*.
Ordrup Bye, 250, 272, 274, 287, 288, 308, 310, 311, 338.
Ordrup gymnasium, 188.
Ordrup Jagtvej, 77, 139, 140, 187, 191, 365.
Ordrup kilde, 31.
Ordrup kro, 362.
Ordrup mark, 339.
Ordrup sogn, 181, 182, 183.
Ordrup-Charlottenlund Bank, 135.
Ordruphus, se Syge- og Hvilehjemmet Ordruphus.
Ordruphøj, spædbørnshjemmet, 163.
Ordruphøjvej, 163.
Ordruplund, 370, 371, 372, 373, 374, 378, 387, 388, 391.

Ordrup-Skovshoved Sygekasse, 172, 184.
Ordrupvej, 77, 137, 138, 139, 140, 162, 166, 334, 378.
Ordrupvejs apotek, 170, 171.
Oredrevet, 89, 90.
Oregaard, 50, 90, 92, 93.
Orehøjen, 89, 90*, 95.
Oresagrene, 89.
Orlamundt, Carl Vilhelm, 127.
Orlamundt, F. C., 127.
Orlamundt, Valborg, 128.
Ostindiske øer, 134, 136.
Ottesen, G. R. C., 211.
Ottesen, N. P., 362.
Ottesen-Dybvaag, Louise, gift Puck, 35, 38, 43, 50, 52, 53, 55.
Ottosen, murer, 171.
Ousted, 136.
Ove Hohlenbergs Minde, Børnehjemmet 163.
Over Stalden, 220.
Overjægeren i Dyrehaven, 14, 15.

Pade, H., 86.
Palladius, Peder, 53, 184, 206.
Palstrup, 65.
Panum, Peter (læge), 132.
Panum, Peter (professor), 132.
Pape, John, 43.
Papirmøllen, 12.
Parbøl, E. L., 207.
Paris, 102.
Parkov, H., 86, 107, 108.
Parkovsvej, 191.
Passier-Schein, 196, 197*.
Patriotisk Tilskuer, 51.
Paulli, Viggo Kristian, 146, 147.
Pax, villa, 136.
Peblingesøen, 211, 218.
Pedersdatter, Anne, 14.
Pedersdatter, Kirstine, 49.
Pedersen, Erik O., 140, 166.
Pedersen, Hagen, 13.
Pedersen, Johan, 258.
Pedersen, Jørgen, 46.
Pedersen, Knud, 244.
Pedersen, Lars, 239, 241, 251, 256, 258.
Pedersen, Nilaus, 238.
Pedersen, P. Brahe, 159.
Pedersen, Peder, 258, 284, 342.
Pedersen, Rasmus, 49, 290, 291, 293, 295, 296, 297.
Pedersen, Aage, 147, 150, 161, 376.
Pensionater, 389.
Pensioner, 389.
Alma Larsens pensionat, Skovholmsvej 9, Chl.
Bjørn, Skovvangen 28, Chl.
Casa Blanca, Sofievej 17, Hell.
Codan, Strandvej 302, Klmpb.
Constantia, Strandvej 231, Hell.
Dirksen, Wernersvej 10, Chl.
Fredly, Skovvej 7, Gent.
Inger Sørensens pensionat, Kornvej 2, Chl.
Lille Ejgård, Ejgårdsvej 15, Chl.
Mørck, Vitus Berings Allé 8–10, Klmpb.
Øresundshøj, Øresundshøj 10 B, Chl.
Pensionsordninger, 367.
Permin, Carl, 147.
Permins klinik, Dr., 168, 201.
Petersen, August Henrik Stephan, 141, 142, 143, 162, 364.
Petersen, Dr., 362.
Petersen, Ellen, 38.
Petersen, Estrid, 150.
Petersen, Hanne, 35, 38, 44, 50, 52, 53, 55.
Petersen, Hans, 93.
Petersen, Henning, 368.
Petersen, Henrik, 140.
Petersen, Ingemann, 220.
Petersen, jordemoder, fru, 186.
Petersen, Thorvald Saxo Viggo, 140, 141*, 142, 146.
Petersen, Viggo, 141.
Petersen, Vilh., 115.
Peulecke, Emma, 167, 191.
Phønixberg, 26.
Platen, baron, 9.
Plejehjemmet Helleruphus, 387.
Pless, onde, 48.
von Plessen, Samuel Christoph, 48.
Ploug, Carl, 9.

Plum, Fr. 48.
Plum, Ruth, 144, 161, 376.
Plum, Tage, 146, 148.
Pogwisch, Otto, 65.
Poliovaccination, 199.
Pontoppidan, Erik, 28, 31, 34, 53.
Positano, 136.
Poulsen, Cornelius, 14.
Poulsen, Jakob E., 157.
Poulsen, Lars, 258.
Povelsen, etatsråd, 72, 75, 76.
Povlsen, Mads, 12, 13.
Private sygehjem, De, 376.
Professoren, 50.
Præsteholmen, 34.
Præstehøj, 39.
Præstø amt, 70.

Quordrup, C. P. M., 124.

Rademacher, N. G., 110*, 115.
Rahbek, Knud Lyhne, 20.
Ramée, Joseph-Jaques, 99, 100, 102.
Ramsø herred, 66.
Randrup, Hans Michael, 127, 152.
Rannov, Johannes Emanuel, 146.
Rantzau, 212.
Rasch, C., 35.
Rasmussen, A. C., 362.
Rasmussen, Anders, 36, 44, 51.
Rasmussen,Ane, 53.
Rasmussen, arbejdsmand, 42.
Rasmussen, Doris Ingeman, 194, 203, 204.
Rasmussen, Hans, 13.
Rasmussen, J. P. 37.
Rasmussen, Jens, 265, 267.
Rasmussen, Johannes Emanuel (se Rannov).
Rasmussen, K. A., 157.
Rasmussen, Peder, 290.
Rationeringskort for spædbørnsudstyr, 198*.
Read, dr., 200.
Reden, slaget på, 8, 114.
Redningskorps, 169.
Regensen, 9.
Regisse Kilde, 21.
Reiter, Aage, 151.
Rekling, Eigil, 138.
Repholtz, Mathias, 146.
Repholtz, Otto Georg Christian, 145*, 146.
Resen, Peder, 33, 36, 39, 40, 48.
Reventlow, C. D., stiftamtmand, 28, 30.
Richardt og Secher, 27*, 41*, 42*.
Rigsarkivet, 109.
Rigsdagen, 210.
Rigshospitalet, 146, 154, 166, 183, 185, 186, 194, 195, 201, 203.
Ringe, 146.
Ringsted, 137.
Ringsted amt, 66.
Ringsted herred, 66.
Riskær, Niels, 156.
Roed, Jørgen, 115.
Rohmann, Aage, 36, 44, 51.
Rolf (lokomotiv), 227.
Rolighed, 377.
Rolighedsvej, 162, 377.
Rosavej, 163.
Rosbækken, 67.
Rose-Marie, se Hvilehjemmet Rose-Marie.
Rosen, Vilhelm Sophus Andreas, 130.
Rosenkrantz, Ivar, 64.
Rosing-Schow, O. A., 144.
Roskilde, 64, 66, 68, 130, 212.
Roskilde amt, 64, 66, 68.
Roskilde amtsrådskreds, 66, 68.
Roskildefreden, 4.
Roskildegårds len, 66.
Roskildevej, 76.
Rosling, E., 155, 156.
Rothe, direktør, 217, 222, 224.
Rottwitt, W., 86.
Rovsings klinik, 146.
Rundforbi, 14, 15.
Rungsted, 6, 7, 218.
Rungsted havn, 6.
Russiske revolution, 157.
Rustenborgvej, 130.
Ryesgade, 153, 154.
Rygård, 132, 233, 234, 304, 305*, 306, 307, 308.
Rygårds Allé, 150, 168, 172.
Rystevogne, 228.

Rytterskolen i Gentofte, 113*.
Ryvangen, 67, 68.
Ryvangs Allé, 68, 148, 150.
Rævehøj, 39.
Røde Helvede, 46.
Røde Kors, 165, 166.
Rødevejrmølle kro, 72.
Rødovre, 53, 72.
Rødovre Alderdomshjem, 191.
Rømeling, von, Oberst, 288.
Rønne, Bone Falck, 42.
Røntgenvognen, 171*.
Rørbye, J., 124.
Rørdam, Peter, 49.
Rådhuspladsen, 41, 109.
Rådhusstræde, 80*.
Rådhusvej, 203.
Rådvad mølle, 14.

Salem, 142, 161, 162, 364, 381, 382, 383*, 384*, 385, 386, 388.
Saltholmen, 36.
Saltø, 65.
Samvirkende Menighedsplejer, De, 382.
Samvirkende Menighedsplejers Sygehjem, De, 162, 376, 388.
Samvirkende sygekassers fysiurgiske klinik, De, 140.
Sandorf, Nanna, 144.
Sandskredshuset, 31.
Sankt Anna Kilde, 31, 32.
Sankt Josephs Hospital, 158, 195, 196.
Sankt Kirsten, 58.
Sankt Lukasstiftelsen, 373.
Sankt Lukas Stiftelsens Hospital, 157, 181, 194, 195, 196*, 203.
Sankt Lukasstiftelsens Spædbørnehjem, 163.
Sankt Lukas-søstrene, 373.
Sankt Lukasvej 9, 163.
Sankt Pauls Kirkeplads, 167.
Sarroe, Ellen Margrethe, 203.
Saugberg, Maren-Kirstine, 376.
Saugman, Bent, 138, 140.
Saugman, Emanuel, 143.
Scarlatinaepidemien 1912–13, 130.
Schaack, Elise, 186.
Schade, A., 124.
Schierbeck, Georg, 123.
Schierbeck, Knud, 137, 140, 166.
Schierbeck, Niels Jul, 150, 163.
Schimmelmann, Emilie, 46, 48.
Schimmelman, Ernst, 46, 48.
Schiødte, Mette Salomon, 147.
Schiødte, Vilhelm, 146, 147.
Schleens gård i Utterslev, 48, 53.
Schleisner, Carl Christian, 134.
Schleisner, Thorvald, 133*, 134, 172.
Schmedes Stiftelse, 151, 362.
Schmidt, August F., 31, 32.
Schmidt, Viggo Rotwitt, 155.
Scholten, E. von, 311.
Schou, Grethe, 196.
Schou, Per, 195.
Schou, tømmerhandler, 92.
Schreiber, N. D., 153, 154.
Schulin, greve, 69, 70, 72.
Schultz, Gerda, 139.
Schythe, F., 124.
Schäffergården, 20.
Schøller v. Bülow, Christoffer, 65.
Schøne, Elna, 54.
Sct. Croix, 148.
Sct. Pedersvej, 146, 147, 148, 150.
Sct. Thomas, 148.
Sederberg-Olsen, Gudrun, 140.
Sehested, Louise Sofie Frederikke Gyldenstjerne, 186.
Sengeløse, 77, 258.
Sieverts, Børge, 159, 368.
Sigbrit, 5.
Silkeborg, 137.
Simonsen, Jacob, 258.
Simony, Carl Frederik, 85.
Simony, Otto, 146, 150.
Sjælland, 9, 10, 13, 19, 20, 57, 227.
Sjælland, fortsættelsessygekassen, 174, 369.
sjælland-falsterske sygekasse, Den, 174.
Sjællands stift, 74, 84.
Sjællands stiftamt, 74, 78, 84.
Sjællandske Jernbaneselskab, Det, 210, 211, 226, 227.
Sjølund, villa, 135.
Skagen, 139.
Skatteegen, 33*, 34, 55.

Skelhøj, 38.
Skettrup, B., 160, 368.
Skibby, 128.
Skilte Høje, 38.
Skjoldgården, 232, 308*, 309*, 310.
Skodsborg, 139, 218.
Skodsborg Sanatorium, 166.
Skolebakken, 144.
Skolebespisningen, 169.
Skoledirektionen for Københavns amt, 62.
Skolekassen, 158.
Skolelæger, 165.
Skolen for beskæftigelsesterapeuter, 392.
Skolesundhedsplejerske, 165.
Skoletandklinikken, 168.
Skotterup, 54.
Skovgård, 234, 235, 310, 311*, 312, 313.
Skovgaard, Joachim, 41.
Skovlæet, 194.
Skovshoved, 29, 35, 36, 37, 38, 44*, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 114, 125, 126*, 134, 136, 137, 139, 164, 170, 184, 187, 210, 213, 218, 357, 362, 365, 366.
Skovshoved havn, 136.
Skovshoved hotel, 126.
Skovshoved kro, 50.
Skovshoved og omegns Sygekasseforening. 171, 366.
Skovshoved sogn, 181, 182, 183.
Skovshovedfiskerne, 220.
Skovshovedvej, 125.
Skovvej, 163.
Skovvogne, 228.
Skt. Andreas sogn, 181, 182.
Skt. Pauls kirkeplads, 189.
Skt. Pedersvej, 191.
Skt. Therese sogn, 181, 182.
Skåne, 3, 4, 9, 19, 21, 29, 43, 57, 68.
Slagelse, 137, 143.
Slagslunde sogn, 66, 68.
Slotsholmen, 67, 68, 115.
Slotsvej, 163, 388.
Slotsvænget, 157.
Slottet i Utterslev, 54.
Slukefter, 77, 79, 89, 213, 220.
Slumsøstrene, 195.
Smakkegården, 140, 232, 233, 234, 235, 313*, 314*, 315, 316, 317, 318.
Smakkegårdsvej, 141, 145, 170.
Smalesteen, 33.
Smedien i Lyngby, 186*.
Smedien i Utterslev, 47.
Smidstrup, 77.
Smith, Arne O., 144.
Smith, lokomotivfyrbøder, 226.
Smørhøjsvangen, 89.
Smørum herred, 66.
Smørumovre, 258.
Smaanielses, 38.
Sneedorfs, J. S., 51.
Snogedyssen, 36.
Snogegård, 36, 234, 318, 319*, 320.
Socialdemokraten, 61.
Socialdirektoratet, 159, 367, 368.
Sociale udvalg, Det, 158, 160, 367, 368, 371, 373.
Socialministeren, 370.
Socialministeriet, 371, 396.
Socialreformen af 20. maj 1933, 365.
Soetmann, H. J., 381.
Sofievej, 163, 194.
Sogneforstanderskabet, 158, 366.
Sognemedhjælper, 370, 391.
Sogne- og kirkestatistiken, 181.
Sognevej, 144.
Sokkelund Herred, 237.
Solhjem, 141, 143, 144, 150, 160, 161, 162*, 364, 370, 374*, 375*, 376, 388, 390, 391.
Solhjem, det gamle, 364, 374.
Sommerlyst, 187.
Sophie Amalie, dronning, 45.
Sophieholm, 100.
Sophus Bauditzvej, 136, 138, 139.
Sokkelund Herred, 49, 66.
Sorgenfri, 128, 130, 186.
Sorø, 35, 70, 144.
Sorø Akademi, 35.
Sorø amt, 65, 66, 70.
Spanske Syge, Den, 365.
Sparekassen, 135.
Speciallægebehandling, 369.
Sponneck, W. C. E., 86.
Springforbi, 72.

Spædbørnshjemmet, Hartmannsvej, 163.
St. Hans Aften, 22, 23, 24.
St. Hans Aftens Spil, 31.
St. Hansdag, 23, 24, 30.
St. Hans nat, 20, 29.
St. Hanses Kilde, 26.
St. Jørgensbjerg, 68.
St. Jørgens sø, 67, 211, 218.
Staffsjø kanonstøberi, 136.
Stahlfeldt, prokurator, 66.
Statens Institut for Talelidende, 168.
Statens Museum for Kunst, 115.
Statistisk departement, 180, 181.
Statistisk årbog, 180.
Statsbanepersonalets Sygekasse, 174, 369.
Statskollegiet, 64.
Statskontrolleret sygeforening, 174.
Staunings plæne, 130.
Stengården. 234, 320, 321*, 322, 323.
Stigårdsvej, 194.
Stivkrampevaccination, 169, 199.
Stjerneborg, 6.
Stockholmske blodbad, Det, 8.
Stokkeby, Thorvald, 146, 150.
Stokkerup, 29, 33, 54, 55.
Stokkerup Mark, 33.
Stolberggård, 234, 235, 237, 323, 324*.
Stolbierg, 323.
Stolpe, Peter Mathias, 26, 29.
Stolpegård, 37, 142, 159*, 160, 161, 233, 234, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 363, 364, 376.
Stolpegårds mark, 37.
Stolpegårdsvej, 161, 375, 376, 390.
Storch, Oscar Samuel Paulo, 153.
Store Dorte (lange Dorte), 39, 55.
Store Hareskov, 31.
Store Hålsjö, 20.
Store nordiske krig, Den, 13.
Storkøbenhavn, 121, 203.
Storm, dr. med., 123.
Strandberg, Brynjolf, 156.
Strandmarken, 94.
Strandmøllen, 35, 72, 218.
Strandmølleværket, 124.
Strandteatret, 96.
Strandvejen, 25, 31, 38, 67, 77, 78, 79, 89, 93, 96, 99, 100, 102, 108, 130, 134, 135, 136, 140, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 169, 170, 172, 187, 210, 213, 220.
Strandvejsvandingen, 79.
Strange, Torkild, 139.
Strodtmann, Christian, 144.
Struensee, 29, 30.
Strunø, T., 368.
Straarup, Agnes, f. Sandbæk, 150, 163.
Stubbe Mølle, 15.
Stubbeköbing, 138.
Studenterforeningen, 9.
Studentertogene 1838, 9.
Studsgård, Carl Ludvig, 130, 131.
Stutmesteren, 12, 13.
Stybe, Christian Valdemar, 130, 131*, 132, 134, 172.
Stybe, Ditlev, 130.
Suhr, agent, 79.
Sundbye, Niels, 255, 256, 257, 258, 259.
Sundbyerne, 68.
Sundhedskollegiet, 122, 123, 129.
Sundhedskommissionen, 135, 140, 147, 158, 168, 368.
Sundhedsplejerskens kort, 199*.
Sundhedsplejersker, 165, 200.
Sundhedsstyrelsen, 123, 137, 367, 368.
Sundhedsvedtægten, 158, 368.
Sundhedsvæsenet, 367, 394.
Svalevej, 150, 169.
Svane, Hans, 66.
Svanemøllevej, 68, 149, 151.
Svejgård, Nordre, 234, 328, 329, 330, 331, 332, 333.
Svejgård, Søndre, 234, 334*, 335.
Svejgårdsvej, 388.
Svend Gøngesvej, 34.
Svendborg, 127, 139.
Svendborg amt, 70.
Svendborggade, 198.
Svendsen, O., 362.
Svendsen, Oluf, 16.
Svenske Helligsøer, 20.
Svenskekrigene 1658–60, 18, 34, 40, 53, 54, 68.
Svenskerne, 4, 7, 9, 34, 54.
Svenstrup amt, 64, 66.

Svenstrupgaard, 64, 66.
Sverige, 4, 7, 8, 9, 10, 40, 68, 136, 139, 166.
Svineryggen, 218, 219.
Sydamerika, 95.
Sydfyn, 35.
Sygeforsikringsloven, 367.
Sygehjemmet Birkely, 381.
Sygehjemmet Charlotte, 380.
Sygehjemmet Christianshøj, 380*, 381.
Sygehjemmet Kirkevej 32, 364, 374, 381, 386, 387*.
Sygehjemmet Lille Ejgård, 381.
Sygehjemmet Tjørnebo, 381.
Sygehjælp, 199.
Sygehus på Bergersvej, 154.
Sygehus på Nyelandsvej, 154.
Sygekasse for Skovshoved og omegn, 362.
Sygekasselov 1. april 1961, 366, 369.
Sygekasselov af 12. april 1892, 366.
Sygekassen for Gentofte Kommune, 368, 369, 370.
Sygekasser, 171, 199, 200, 368, 369.
Sygekassernes kliniker, 150.
Sygekassevoldgiftsrådet, 147.
Syge- og Hvilehjemmet Ordruphus, 379*, 380.
Sygeplejersker, 165.
Sæbygård, 21.
Særforsorgsanstalter, 369.
Særmark, H., 163.
Søbakken, 35, 136, 138.
Søborg, 144, 150, 183, 203.
Søborg Hovedgade 143, 144, 194.
Søborg mose, 34, 37.
Søbøtker, Capitain, 349.
Søbøtker, Johannes, 93, 99, 100, 102.
Søbøtkers Allé, 96.
Søchting, G., 159, 368.
Sødring, Frederik, 115.
Søfartsmusæet, 32, 47.
Søgårdsvej, 144, 163, 168, 191.
Søholm, 86.
Søllerød, 27, 31, 45, 53, 185.
Søllerød sogn, 124.
Sølyst, 31, 46, 48.
Sønderbakken, 194.
Sønderborg, 35.
Søndergård, Søndre, 335, 336*, 337, 338.
Sønderjyderne, 218.
Søndersøvej, 161, 364, 374, 375.
Søndre birk, 77, 85.
Søndre Munkegård, 234.
Sørensen, Christen, 13.
Sørensen, Dorte, 50.
Sørensen, Johanne, 50.
Sørensen, Niels, 24, 50.
Sørensen, Aase, 380.
Sørensens enke, Jacob, 339.

Taffelbay, 86.
Taffelbays Allé, 387.
Tagesminde, 168, 191, 193*, 195.
Tandlægebehandling, 369.
Tandlægeforeningen, 168.
Tandlæger, 168.
Tang Kristensen, Evald, 35, 37, 46, 51, 52.
Tange, 45.
Tangedys, 36.
Tarp, Lauritz, 151.
Teglgården, 92, 232, 338, 339, 340*, 341, 342.
Teglgårdsvej, 138, 187.
Tegnér, 9.
Teilgaarden, 341.
Teilmanns kursus, 150, 166.
Teknisk skole, 61.
Terapeutisk Laboratorium, 157.
Tetens, Peter Jacobsen, 84*, 85.
Thalbitzer, godsejer, 69, 72, 76.
Theatrum anatomico-chirurgicum, 124.
Thiele, 20, 21, 32, 40, 41, 43, 53, 56, 57.
Thisted, Axel, 148.
Thomassen, Karen, 194, 196, 203.
Thomsen, Edward, 371.
Thomsen, Elisa Mollerup, 194.
Thomsen, Else, 47, 54.
Thomsen, garderobebetjent, 215.
Thordal, Else, 194.
Thorsen, Mogens, 150.
Thorsen, S. M., 86.
Thorsteinsson, Alma, 364, 386.
Thy, 61.
Thybjerggård, 65.

Thygesen, Paul, 156.
Tidsskrift for Jordemødre, 184, 192.
Tietgen, 11.
Tillisch, E., 169.
Tinghuset, 83*.
Tinghøj, 36.
Tir, 21.
Tissø, 21.
Tisvilde, 21.
Tivoli, 67, 225.
Tjemara, villa, 136, 138.
Tjørnebo, se Sygehjemmet Tjørnebo.
Tjørnegård, 342, 343*.
Tjørnegårdsvej, 143, 194.
Toftemark, Aase, f. Sander-Larsen, 150.
Toftholms Allé, 151.
Toldberg, C.
Toldboden, 9.
Tolderlund, C. E., 123.
Topp, Andreas Lassen Carstensen, 142.
Tordenskjold, 10.
Torm, Axel, 376.
Tornedys, 36.
Torslunde sogn, 68.
Torslundemagle, 31.
Torstens kilde, 31.
Tostens kilde, 31.
Touristen i Nordsjælland, 220.
Toussieng, Poul, 140.
Tranegård, 96.
Tranegårdsvej, 90, 96, 147, 150, 151, 168, 181, 201.
Transø, Sofie, 144.
Traun-Pedersen, Poul, 149, 150.
Travendal, 8.
Travsportbanen, 220, 224.
Trekroner, 9.
Trianglen, 213.
Trinitatis Kirke, 24, 25.
Troldehøj, 32.
Trunderup, 35.
Trunnevangen, 137, 168, 191.
Tryggelev, 135.
Trøstens bolig, 151, 362.
Tscherning, ingeniørkaptajn, 79.
Tuberkulinprøver og fotografering, 169.
Tuberkulosestation, 153, 154.
Tuborg, 150, 210, 211.
Tuborg vang, 67.
Tues, Sidse, 49.
Tune len i Norge, 64.
Tutein, etatsråd, 69.
Tvede, Gotfred, 378.
Tværmose Thyregod, S., 31, 32.
tyske besættelsestid, Den, 54, 56.
tyske kancelli, Det, 64.
Tyskland, 56, 65.
Tårbæk, 10, 11, 19*, 29, 38, 43, 49, 124, 127, 130, 131, 134, 135, 137, 167, 172, 185, 186, 218, 223.
Tårbæk apotek, 170.
Tårbæk Strandvej, 137, 187.
Tåsinge, 137.
Tåstrup, 156.

Udskiftningen, 229.
Ugeskrift for læger, 127, 393, 396.
Uhrskov, Anders, 47, 54.
Uldall, Christian, 150.
Uldall, F. A., 123.
Uldall, Kaj C., 22, 29.
Ulrich, Martin, 256, 258.
Uranienborg, 5*, 6, 7.
Ursin, professor, 209.
Utterslev, Uttersløw, 47, 53, 54, 258.
Utterslev mose, 34.
Utterslev smedie, 47.
Utterslevgård, 48.

Vaccinationer, 170.
Vagtværnet, 166.
Valby, 67, 72, 115.
Waldahl, Valby, 72.
Valdemar, konge, 52, 53.
Valhal i Vestergötland, 20.
Valkendorf, Erik, 5.
Walsted, Otto, 34.
Walther, G., 313.
Wamberg, E., 163.
Wandel, Gertie, 117, 159, 368.
Vangeby, 20.
Vangede, 20, 23, 24, 25, 26, 36, 86, 107, 114, 125, 193, 234, 238, 252, 256, 257, 260, 275, 276, 357, 363, 365.

Vangede Bye, 239, 241, 246, 251, 254, 256, 260, 261, 275, 279, 297, 298, 318, 323, 325, 335, 337, 345, 351, 352.
Vangede Byes Mark, 297.
Vangede fattighus, 361.
Vangede Holmegård, 234, 235.
Vangede Kilde, 22*, 23, 24, 25, 26, 151, 361.
Vangede mark, 240, 258, 259, 263, 324, 342, 344.
Vangede og Omegns Sygekasse, 172, 366.
Vangede sogn, 181, 182, 183.
Vangedevej, 144, 170.
Vanløse station, 225.
Warming, Knud, 155.
Vartov Kilde, 22, 25, 26.
Vasehøj, 110*.
Vedbendvej, 380.
Vedbæk, 7, 8, 49, 218.
Wegener, Ejnar, 86.
Wegge, Kai, 135, 137, 138.
Weie, Edv., 115.
Vejle, 46.
Vemb len i Norge, 64.
Vendelboerne, 20.
Vendersgade, 140.
Wengel, J. H. M., 124.
Werdelin, Chr., 168.
Werner, J., 51.
Werner, Johs., 108.
Vestbanen, 210, 211, 219.
Vesterbro, 109, 115, 210.
Vesterbrogade, 210, 211.
Vesterfælled, 67.
Vestergötland, 20.
Vestergaard, Hagbard, 139.
Vesterhavet, 20.
Vesterled, 143, 161, 364, 370, 375*, 376, 388, 391.
Vesterport, 209, 210.
Vestervold, 67, 68.
Vestervoldgade, 79.
Vestjyderne, 19.
Veterinære myndighed, Den, 158.
Vibenshusbommen, 213.
Viborg amt, 65.
Videnskabernes Selskab, 137.
Wieth, Gunnar, 150.
Wieth, Prisca, 150.
Vigerslev, 211.
Viggo Rothesvej, 148.
Viglar, løjtnant, 78.
Wiil, Erik, 379.
Vildtbanen, 14.
Vilhelma, villa, 140.
Vilhelminelyst, 130.
Villabyernes Blad, 203.
Villerups højere Pigeskole, frk., 136.
Vilner, E., 159, 368. 396.
Wils, Wilh., 115.
Vilstrup, 167.
Vimmelskaftet, 12.
Vincent, A., 380.
Winkel, Christian, 148.
Vintappergård, 234, 334, 345*, 346, 347*, 348.
Virum, 45, 93, 139, 143, 183.
Virum fødeklinik, 203.
Wismann, Elisabeth, 145.
Wissing, O., 157.
Vitus Berings Allé, 387.
Vodroffsvej, 219.
Vogelsang, Johan, 132.
Wolff, arkitekt, 212.
Wolfgang, Johanne, 38.
Voldene, 54.
Vordingborg, 148.
Voss, Jens Christian, 134.
Voss, Sophus Andreas Severin, 134, 135.
Vuggestuer, 164, 200, 203.
Wulff, Ferdinand, 156.
Wulff, Hans, 156.
Vældegården, 233, 348, 349.
Vældegårdsvej, 143, 144, 164.
Vænge, 20.
Værebroå, 67.
Værløse, 46, 50.
Værløse Overdrev, 46, 50.
Værnedamsvej, 67, 77.
Vøhtz, Lauritz, 149.

Ydby, Thy, 61.

Zeuthen, Chr. 115.
Zeuthen, Mogens, 374.
Zoneredningskorpset, 166, 169.

Ærrebro, Haralda, 194.

Ø.K., 147.
Ølstykke herred, 67.
Øregård, 50, 57, 86–106, 94*, 97*, 101* 103*, 104*, 105*, 108, 111, 115, 232, 233, 234, 349, 350, 351.
Øregård Avlsgård, 95*.
Øregård Museum, 88, 96, 104*, 105*, 106,*, 107–117.
Øregård Museums bestyrelse, 111, 113, 117.
Øregårds Allé, 96, 150.
Øregårds apotek, 170.
Øregårds strandmark, 96.
Øregårdsvænget, 90*.
Ørekrogen, 3, 4.
Øresund, 3–11, 13, 18, 19*, 43, 46, 57, 86, 89, 96, 99, 107, 219.
Øresundshøj, 52.
Øresundshøj, Børnehjemmet, 163.
Øresundshøj, se pensioner.
Øresundshøjvej, 163.
Øresundskysten, 19*, 45, 99, 107.
Øresundstolden, 4.
Ørholm, 32, 46.
Ørnegården, 169, 351, 352*, 353, 354.
Ørnegårdsvej, 77.
Øster Port, 26, 79.
Østerberg, A. L., 117, 158, 368.
Østerbro, 109, 115, 210, 224.
Østergøtland, 136.
Østergaard, Jens, 34.
Østersøen, 4.
Østifternes Åndssvageanstalt, 164.
Østfyn, 21.
Øverød, 42.

Aagesen, Christen, 258.
Ålborg, 124. 149.
Ålebækgård, 65.
Århus, 134.